

Bruxelles, 12.6.2024.
COM(2024) 251 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Zajednički plan provedbe za pakt o migracijama i azilu

{SWD(2024) 251 final}

UVOD

Reforma migracijske politike i politike azila predviđena paktom o migracijama i azilu¹ povijesno je važan korak. Ona EU-u pruža pravni okvir i instrumente za djelotvornije upravljanje vanjskim granicama, uspostavu brzih i učinkovitih postupaka azila i vraćanja te uvođenje strogih zaštitnih mjera. Uvodi pravedan i učinkovit sustav solidarnosti i odgovornosti za kolektivno upravljanje migracijama, kako nijedna država članica ne bi ostala sama u situacijama velikog pritiska.

Uspješno donošenje te reforme pokazuje koliko su EU i njegove države članice predani pronalaženju rješenja za zajedničke izazove uz jačanje uzajamnog povjerenja. Riječ je o novoj fazi primjene dvojnog pristupa, koji podrazumijeva provedbu održive strukturne reforme uz ciljani operativni odgovor, među ostalim u okviru sveobuhvatnih partnerstava s partnerskim zemljama. Taj je stav omogućio EU-u da okrene novu stranicu kad je riječ o starim razmiricama i učvrsti zajednički pristup migracijama i upravljanju granicama u posljednje četiri godine².

Moramo iskoristiti taj pozitivni trend kako bismo primijenili zakonodavne akte i proveli pakt u praksi. Pravni instrumenti koji čine pakt o migracijama i azilu početak će se primjenjivati od sredine 2026.³, dvije godine od njihova stupanja na snagu 11. lipnja 2024. Ovaj Zajednički provedbeni plan pomoći će Uniji i njezinim državama članicama da se uspješno pripreme za provedbu. Zahvaljujući njemu djelotvorno će se iskoristiti dvogodišnje prijelazno razdoblje i svi će relevantni dionici poduzeti potrebne administrativne, operativne i pravne korake.

U skladu s Uredbom o upravljanju azilom i migracijama i Uredbom o postupku azila Komisija je dužna predstaviti zajednički provedbeni plan⁴. S obzirom na važnost provedbe i njezinu složenost, Komisija je odlučila ubrzati njegovo donošenje s rujna na lipanj 2024. kako bi države članice imale što više vremena da pripreme nacionalne provedbene planove do 12. prosinca 2024.

Cilj i svrha Zajedničkog provedbenog plana

Zajednički provedbeni plan primjenjuje pragmatični pristup te je usmjeren na temeljne aspekte koje države članice trebaju uzeti u obzir pri izradi nacionalnih provedbenih planova i koji moraju biti uspostavljeni na razini Unije i na nacionalnoj razini kako bi pakt o migracijama i azilu mogao postati operativan do sredine 2026. On osigurava okvir za zajednički program rada za sljedeće dvije godine koji uključuje pravne i operativne ciljeve, strukture za raspravu te relevantnu operativnu i financijsku potporu.

Temelj Zajedničkog provedbenog plana je upravo to da **obuhvaća** sve: države članice i zakonodavne instrumente pakta o migracijama i azilu koje je potrebno provesti te nastoji ostvariti zajednički cilj, odnosno uspostaviti dobro pripremljen sustav do kraja prijelaznog razdoblja.

---

¹ https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum/legislative-files-nutshell_hr

² Komunikacija Komisije „Uspostavljanje ravnoteže u području migracija: pristup koji je pravedan i čvrst”, COM(2024) 126 final.

³ Uz iznimku Uredbe (EU) 2024/1350 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uspostavi okvira Unije za preseljenje i humanitarni prihvati i izmjeni Uredbe (EU) 2021/1147 koja se počela primjenjivati 11. lipnja 2024.

⁴ Članak 84. Uredbe (EU) 2024/1351 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o upravljanju azilom i migracijama, SL L 2024/1351, 22.5.2024.; članak 75. Uredbe (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji, SL L 2024/1348, 22.5.2024.

Prvo, Zajednički provedbeni plan **obuhvaća sve države članice**, prepoznajući da su migracije u Uniji s 27 država članica zajednički europski izazov koji zahtijeva zajedničko europsko rješenje. Uspješnost sustava neizbježno će ovisiti o spremnosti svih država članica: postupci bilo koje od njih utjecat će na sve. Svrha je Zajedničkog provedbenog plana da svi mogu provoditi pakt i da njime zajednički upravljaju.

Plan je rezultat bliske suradnje s državama članicama i relevantnim agencijama EU-a, osobito u okviru **ministarske konferencije o operacionalizaciji pakta** koju je organiziralo belgijsko predsjedništvo 29. i 30. travnja 2024. u Gentu, kao i raznih sastanaka Strateškog odbora Vijeća za imigraciju, granice i azil (SCIFA). Komisija je također provela savjetovanja s civilnim društvom, uključujući Komisijinu stručnu skupinu za stajališta migranata u području migracija, azila i integracije, kao i s UNHCR-om.

Drugo, Zajednički provedbeni plan **obuhvaća sve zakonodavne instrumente koji čine pakt o migracijama i azilu**, koji su međusobno povezani i ne mogu učinkovito funkcionirati zasebno. Instrumenti pakta zajedno čine integrirani sustav koji odražava sveobuhvatan i uravnotežen europski pristup migracijama, osiguravajući solidarnost i odgovornost, zaštitu prava i ispunjavanje obveza. Taj sveobuhvatni pristup zadržan je u Uredbi o upravljanju azilom i migracijama⁵. Komisija bi stoga osnovne komponente tog sveobuhvatnog pristupa trebala uvrstiti u Zajednički provedbeni plan.

Treće, Zajedničkim provedbenim planom nastoji se ostvariti **zajednički cilj uspostave dobro pripremljenog sustava do kraja prijelaznog razdoblja**, što je neophodno za izgradnju uzajamnog povjerenja potrebnog za novi uravnoteženi pristup. **Dobra pripremljenost** osnovni je koncept na kojem se temelje ključne obveze iz pakta jer je to osnova na temelju koje se može odrediti da je konkretna država članica pod migracijskim pritiskom ili suočena s ozbiljnom migracijskom situacijom ili krizom. To je koncept koji državama članicama omogućuje da iskoriste mogućnosti solidarnosti ili smanjenja solidarnih doprinosa. On jamči da pakt funkcionira kao koherentna cjelina.

Međutim, „zajednički” ne znači i „jednako” za sve. Zajednički provedbeni plan pruža **fleksibilnost** koja je državama članicama potrebna da obveze iz pakta prilagode nacionalnim sustavima. Države članice suočavaju se s različitim izazovima i u različitim su fazama pripreme, ali nijedna od njih ne počinje od nule. Mnoge novosti u paktu temelje se na postojećim praksama ili proširuju postojeće zahtjeve. Države članice potiču se da iskoriste svoje znanje i iskustvo te da razmjenjuju primjere dobre prakse.

Uz to, potrebno je uzeti u obzir tri elementa kako bi se odredila primjerena razina ambicije tijekom prijelaznog razdoblja.

Prvo, iako imamo načelno dvije godine da se pripremimo za početak primjene novog pravnog okvira, važno je naglasiti da će se neki njegovi elementi morati uspostaviti prije sredine 2026. Na primjer, **prvi godišnji ciklus solidarnosti** započet će u **lipnju 2025.**, a Komisija će u **listopadu 2025.** morati predložiti prve **odluke Komisije u kojima će utvrditi države članice pod migracijskim pritiskom, izložene riziku od takvog pritiska ili suočene s ozbiljnom migracijskom situacijom.**

Drugo, prioritet je poduzeti mjere za uspostavu svih osnovnih elemenata novog sustava do kraja prijelaznog razdoblja, no potpuna provedba svih mogućnosti koje pakt o migracijama i azilu nudi je i srednjoročni i dugoročni zadatak. Provedba pakta nije

---

⁵ Uredba (EU) 2024/1351 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o upravljanju azilom i migracijama, izmjeni uredbi (EU) 2021/1147 i (EU) 2021/1060 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 604/2013, SL L, 2024/1351, 22.5.2024.

jednokratna, nego je to dinamični proces. Dodatne srednjoročne i dugoročne mjere bit će potrebne da nacionalni sustavi migracija i azila budu učinkovitiji te da ih se bolje integrira u europsku migracijsku politiku i politiku azila.

Prva **petogodišnja europska strategija upravljanja azilom i migracijama**, koja će se objaviti **do kraja 2025.**, sadržavat će stratešku viziju usmjerenu na budućnost te će se temeljiti na sveobuhvatnim **nacionalnim strategijama za migracije i azil** koje države članice moraju dostaviti Komisiji do **lipnja 2025.**

Treće, i dalje je neophodno nastaviti raditi na vanjskoj dimenziji migracija. Iako mjere u tom području nisu uvjetovane pravnim obvezama, vrlo je bitno da Unija nastavi i intenzivira suradnju s partnerskim zemljama, posebice u tri glavna područja: borbi protiv krijumčarenja migranata, djelotvornom vraćanju, ponovnom prihvatu i reintegraciji te zakonitim načinima dolaska.

Slika 1.: kronologija ključnih etapa dvogodišnjeg provedbenog razdoblja

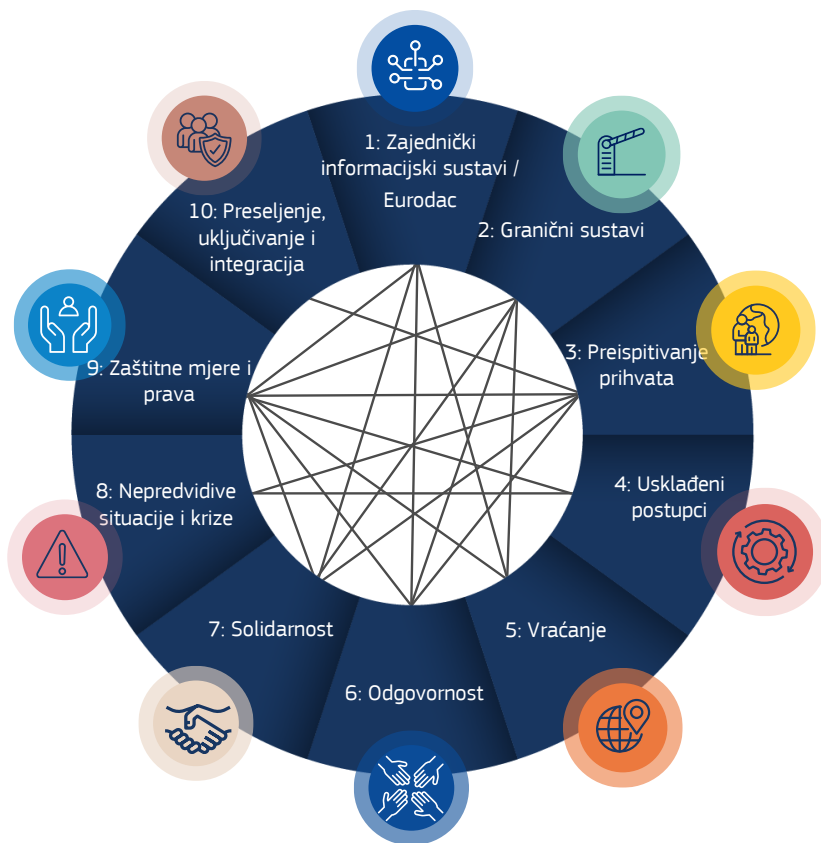
1 ZAJEDNIČKI PROVEDBENI PLAN I NACIONALNI PROVEDBENI PLANOVI

Zajednički provedbeni plan

Pakt o migracijama i azilu sastoji se od 10 sveobuhvatnih zakonodavnih akata. Kako bi se olakšalo razumijevanje i provedba tih složenih tekstova, različite obveze koje proizlaze iz pojedinih pravnih akata i mjere potrebne za njihovu provedbu grupiraju se u 10 sastavnica u Zajedničkom provedbenom planu. Taj pragmatični pristup omogućuje usmjeravanje resursa na osnove potrebne za funkcioniranje novog sustava.

Nije dopušteno selektivno biranje. Sastavnice su međuovisne i sve se moraju provesti. Na primjer, dobar sustav prihvata (3. sastavnica) bit će preopterećen ako se postupci ne budu provodili dovoljno brzo (4. sastavnica); ili ako korisnici međunarodne zaštite predugo ostanu u smještaju namijenjenom tražiteljima (10. sastavnica). Solidarnost (7. sastavnica) i odgovornost (6. sastavnica) ili novi sustav za upravljanje migracijskim tokovima na vanjskim granicama EU-a (2. sastavnica) neće biti operativni ako Eurodac (1. sastavnica) ne započne s radom na vrijeme. Poštovanje zaštitnih mjera i prava (9. sastavnica) međusektorski je aspekt svih zakonodavnih akata koji se mora ispuniti u svim sastavnicama. Premda bi se mogao uvesti redoslijed prioriteta unutar sastavnica, sve se sastavnice moraju usporedno provoditi.

Slika 2.: 10 sastavnica za provedbu temeljnih obveza iz pakta o migracijama i azilu.

Svaka sastavnica obuhvaća pravne obveze i njihove posljedice za pripremu regulatornog okvira i administrativnih postupaka, organizaciju te izgradnju ljudskih i infrastrukturnih kapaciteta koje države članice, Komisija i agencije EU-a moraju provesti.

U Zajedničkom provedbenom planu specificirano je i kako će aktivnosti na razini EU-a poduprijeti provedbu na nacionalnoj razini, primjerice poticanjem razmjene informacija među državama članicama i povezivanjem (među ostalim utvrđivanjem primjera dobre prakse i područja u kojima države članice mogu jedna drugu podupirati) te izradom

praktičnih modela, smjernica i zajedničkih kontrolnih popisa kako bi se osigurala zajednička i usklađena provedba. Detaljni elementi svake sastavnice prikazani su u kontrolnom popisu u popratnom radnom dokumentu službi Komisije.

Nacionalni provedbeni planovi

Kako je predviđeno Uredbom o upravljanju azilom i migracijama i Uredbom o postupku azila, svaka država članica do 12. prosinca 2024., uz potporu Komisije i relevantnih tijela, ureda i agencija Unije, uspostavlja nacionalni provedbeni plan u kojem se utvrđuju mjere i vremenski okvir za njihovu provedbu na temelju ovog Zajedničkog provedbenog plana.

Države članice suočavaju se s različitim izazovima te kreću s različitim polazišnih točaka. Stoga bi svaka država članica u svojem nacionalnom provedbenom planu trebala prvo dati pregled trenutačne situacije, uključujući nacionalni kontekst, postojeći zakonodavni okvir i administrativne prakse, organizacijski ustroj i uspostavljene strukture, postojeće kapacitete te izazove povezane sa zemljopisnim okolnostima.

Kako bi države članice uspostavile temeljne elemente svake sastavnice, što je nužno za zajednički i usporediv pristup u svima njima, Komisija je izradila predložak za nacionalne provedbene planove, priložen ovoj Komunikaciji, koji replicira strukturu sastavnica.

Komisija potiče države članice da za razvoj i provedbu nacionalnih provedbenih planova formiraju **međuministarske i međusektorske radne skupine na nacionalnoj razini**. Učinkovita koordinacija najvažniji je preduvjet za provedbu svih aspekata pakta o migracijama i azilu do sredine 2026.

U cilju izrade čvrstih nacionalnih provedbenih planova Komisija poziva države članice da za svaku sastavnicu poduzmu sljedeće korake:

- **preispitaju nacionalne pravne okvire** i izvrše potrebne prilagodbe regulatornih i administrativnih pravila. Nacionalni provedbeni plan trebao bi uključivati vremenski okvir za izradu i donošenje takvih mjera na nacionalnoj razini,
- **preispitaju i prema potrebi prilagode sadašnji organizacijski ustroj**, uključujući koordinacijske strukture unutar službi, među službama i odjelima ministarstava te na međuministarskoj razini kako bi se osiguralo da ispunjavaju svoju svrhu. Ako je potrebno, države članice morat će odrediti i planirati uspostavu novih struktura ili reorganizaciju službi ili razmotriti integrirane sustave upravljanja predmetima. Nacionalni provedbeni planovi trebali bi uključivati opis sadašnjih struktura i organizacije (na nacionalnoj razini, ali i zadaća koje su delegirane regionalnim ili lokalnim tijelima), nužne promjene i vremenski okvir za njihovu provedbu,
- **preispitaju i prema potrebi prilagode administrativne radne postupke, standardne operativne postupke i protokole**. Taj bi se postupak trebao primjenjivati za određivanje dostupnih informacijskih alata i potrebe za razvojem novih. Nacionalni provedbeni plan trebao bi sadržavati glavna postignuća potrebna u tom području i vremenski okvir za njihovo ostvarenje,
- **preispitaju postojeće kapacitete ljudskih resursa i utvrde potrebe, među ostalim u pogledu zapošljavanja i osposobljavanja**. U nacionalnom provedbenom planu trebalo bi specificirati trenutačni broj osoblja i svako potrebno povećanje raznih profila te omogućiti jasno planiranje različitih faza zapošljavanja novog osoblja. Trebaju se navesti i potrebe za osposobljavanjem, uključujući planiranje i vremenski okvir za njegovu provedbu,

- **utvrde aktivnosti koje će provoditi dionici ili relevantne organizacije** (npr. odvjetničke udruge, nevladine organizacije, privatni subjekti) i potrebe za kapacitetima koje bi oni pokrivali. Trebalo bi predvidjeti i planiranje takve vrste eksternalizacije i mehanizme za praćenje i kontrolu kvalitete aktivnosti koje provode ti dionici ili organizacije,
- **preispitaju postojeće kapacitete i utvrde potrebe za infrastrukturom i opremom te moguće logističke zahtjeve.** To uključuje kapacitete u smislu fizičke infrastrukture za prihvata i zadržavanje na državnom području i na granicama, kao i IT infrastrukture, internetske povezivosti i sigurnosnog okruženja. U nacionalnom provedbenom planu trebalo bi navesti trenutačne razine kapaciteta tih elemenata i njihovo potrebno povećanje i jasno planirati različite faze za dovršetak nabave opreme i izgradnje ili obnove.

U svim će sastavnicama države članice trebati procijeniti troškove usklađivanja potreba s resursima, uzimajući u potpunosti u obzir nacionalne proračunske cikluse i dostupnost sredstava EU-a.

Komisija potiče države članice da surađuju te da se redovito savjetuju i razmjenjuju mišljenja sa socijalnim partnerima, lokalnim i regionalnim vlastima i drugim dionicima, a posebno s predstavnicima organizacija civilnog društva. To pridonosi prepoznavanju izazova, pronalaženju boljih političkih rješenja i većoj uključenosti odgovornih u pripremu nacionalnih provedbenih planova, a potom i u njihovu provedbu, u kojoj ti isti akteri često imaju važnu ulogu.

Komisija poziva države članice da do **listopada 2024. dostave nacрте svojih planova** kako bi se omogućio dijalog o potrebama i dostupnim resursima za pravodoban **dovršetak postupka do 12. prosinca 2024.**

Ključne okvirne etape koje države članice trebaju uzeti u obzir pri planiranju:

- Do 1. srpnja 2024. države članice trebale bi uspostaviti nacionalne koordinacijske strukture i imenovati nacionalnog koordinatora (ako to već nisu učinile).
- Do listopada 2024. države članice trebale bi Komisiji dostaviti nacрте nacionalnih provedbenih planova.
- Do 12. prosinca 2024. države članice Komisiji priopćuju nacрте nacionalnih provedbenih planova.
- Do prve polovine 2025. Komisija će donijeti odluku o dodjeli sredstava u okviru nacionalnih programa u kontekstu preispitivanja FAMI-ja i BMVI-ja u sredini programskog razdoblja na temelju ažuriranih statističkih podataka koji odražavaju ključ raspodjele za 2021. – 2023.
- Do prve polovine 2025. Komisija će državama članicama dodijeliti dio sredstava iz preispitivanja VFO-a u sredini programskog razdoblja u okviru tematskog instrumenta.
- Do prve polovine 2025. države članice trebale bi pokrenuti postupke javne nabave za nabavu opreme i izvođenje građevinskih radova.
- Do prve polovine 2025. države članice trebale bi pokrenuti postupak zapošljavanja.
- Do sredine 2026. države članice moraju biti spremne primjenjivati pakt o migracijama i azilu.

2 10 SASTAVNICA ZA PROVEDBU PAKTA O MIGRACIJAMA I AZILU

1. SASTAVNICA

Zajednički informacijski sustav za migracije i azil: Eurodac

Eurodac je **opsežni informacijski sustav** koji će, među ostalim, podupirati funkcioniranje pakta u praksi, posebice određivanjem odgovornosti i praćenjem sekundarnih kretanja.

U njemu će se pohranjivati i obrađivati biometrijski podaci, podaci o identitetu i druge informacije o tražiteljima međunarodne zaštite, osobama iskrcanima nakon operacija traganja i spašavanja te osobama uhićenima zbog nezakonitog prelaska vanjske granice ili koje se nezakonito nalaze na državnom području države članice. Na taj način sustav pomaže u usporedbi novih zahtjeva za međunarodnu zaštitu s onima koji su već registrirani u bazi podataka radi primjene pravila o odgovornosti iz Uredbe o upravljanju azilom i migracijama te praćenja sekundarnih kretanja i označivanja osoba koje bi mogle predstavljati prijetnju unutarnjoj sigurnosti.

Novi Eurodac jedna je od **operativnih okosnica koja podupire novi pravni okvir**. Pravovremeni razvoj i početak rada reformiranog sustava Eurodac glavni je preduvjet za provedbu svih ostalih elemenata pakta. Državama članicama omogućit će da provedu nova pravila o solidarnosti u praksi, bilo da je riječ o premještanju ili solidarnim kompenzacijama. Bit će ključan i za primjenu novih pravila o odgovornosti, posebice novih rokova za prijenos i prestanak odgovornosti ili novog razloga za prestanak primjene odluka o azilu donesenih u postupku na granici.

Zahvaljujući paktu o migracijama i azilu Eurodac će postati dio **interoperabilnog i integriranog sustava upravljanja migracijama i granicama**. Zahtjevi novog sustava mnogo su opsežniji od same transformacije sadašnjeg sustava Eurodac. S obzirom na mnogo širi opseg baze podataka i znatno povećane funkcije, novi će se sustav morati izgraditi od nule. To vrijedi za bazu podataka koju će izraditi eu-LISA i za sve nacionalne komponente koje moraju izraditi države članice i koje će se morati povezati s bazom podataka. Kad je riječ o načinu na koji nadležna tijela primjenjuju Uredbu o Eurodacu, biometrijski podaci moraju se uzimati uz puno poštovanje dostojanstva i fizičkog integriteta osobe. Države članice trebale bi pri preispitivanju i planiranju uzeti u obzir mogući učinak na radno opterećenje tijela za zaštitu podataka.

U tom bi kontekstu svi akteri trebali poduzeti sljedeće mjere kako bi ključne funkcije Eurodaca bile dostupne, a sustavi država članica spremni za njihovu primjenu do kraja prijelaznog razdoblja:

Država članica

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice morat će **preispitati nacionalne regulatorne okvire** te ih prema potrebi prilagoditi kako bi se svim nadležnim tijelima, kao što su tijela za azil ili službenici graničnog nadzora, omogućio zakonit i operativan pristup sustavu u skladu s pravom EU-a o zaštiti podataka.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će **obavijestiti Komisiju o imenovanim tijelima i tijelima za provjeru za Eurodac** u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu uredbe.

- ✓ Novi Eurodac uvodi mnoge nove funkcije, ali ne mogu se sve smatrati glavnim preduvjetom za provedbu drugih elemenata pakta do sredine 2026. (npr. nova kategorija korisnika privremene zaštite). Stoga bi, s obzirom na zahtjevni rok, države članice, agencija eu-LISA i Komisija trebale usuglasiti kojim bi funkcijama Eurodaca trebalo dati prednost pri provedbi pakta. Uz to, trebalo bi se složiti i o relativnoj važnosti različitih tehničkih rješenja koja treba primijeniti (centralizirana rješenja i nacionalni sustavi, vidjeti u nastavku).
- ✓ Države članice trebale bi **revidirati svoje unutarnje radne postupke i standardne operativne postupke** kako bi zajamčile neometanu razmjenu informacija među tijelima te pravilnu registraciju informacija u Eurodacu, obraćajući posebnu pozornost na zahtjeve EU-a u pogledu zaštite podataka.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice morat će uvesti ključne funkcije Eurodaca na nacionalnoj razini i testirati njihovu spremnost kako bi osigurale pravilno prikupljanje i širenje informacija putem nacionalnih pristupnih točaka. S obzirom na zahtjevne rokove, države članice trebale bi razmotriti sve mogućnosti da skrate i pojednostave njihov razvoj i provedbu na nacionalnoj razini, kao što je upotreba gotovih proizvoda. Trebale bi se u ranoj fazi odlučiti i između razvoja sustava na središnjoj razini (na razini agencije eu-LISA) ili na nacionalnoj razini. Osim što bi se uvelike pojednostavnio razvoj, moglo bi se ubrzati uvođenje sustava Eurodac i osigurati fleksibilnost u slučaju prilagodbi u posljednji trenutak.
- ✓ Države članice trebale bi se pobrinuti da imaju dovoljno osoblja prikladno osposobljenog za obavljanje provjera u Eurodacu, na način da postupke zapošljavanja i osposobljavanja uključe u svoje planiranje.
- ✓ Trebale bi svojem osoblju osigurati i prikladnu opremu za pravovremeno prikupljanje i učitavanje potrebnih informacija u Eurodac (npr. uređaji Eurodaca, oprema koja omogućuje snimanje prikaza lica itd.). To bi moglo podrazumijevati pokretanje postupka javne nabave za kupnju potrebnog hardvera za prikupljanje podataka u Eurodacu i ispunjavanje zahtjeva u pogledu povezivosti. Trebalo bi predvidjeti i uzeti u obzir rokove javne nabave.

Komisija

Zakonska obveza

- ✓ Komisija će do rujna 2024. sazvati **Regulatorni odbor za Eurodac**⁶ radi donošenja provedbenog akta predviđenog Uredbom o Eurodacu.
- ✓ Komisija će **ažurirati devet delegiranih i provedbenih akata** u skladu s uredbama o interoperabilnosti, o europskom sustavu za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i o viznom informacijskom sustavu (VIS)⁷ kako bi se tim sustavima omogućio pristup podacima iz Eurodaca. Donijet će i

⁶ Uredbom o Eurodacu utvrđeno je da Komisiji pri izvršavanju provedbenih ovlasti pomaže odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 kad Komisija treba donijeti provedbeni akt u skladu s Uredbom. Vidjeti odjeljak o upravljanju.

⁷ Uredba (EU) 2019/817 i Uredba (EU) 2019/818 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za interoperabilnost informacijskih sustava EU-a, Uredba (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS), Uredba (EZ) 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak, vizama za dugotrajni boravak i boravišnim dozvolama.

provedbeni akt o međusistemskim statističkim podacima.

Praktična potpora

- ✓ Komisija će **blisko surađivati s agencijom eu-LISA** kako bi državama članicama olakšala donošenje važnih odluka.
- ✓ Komisija će **tehnički rad koji vodi agencija eu-LISA dopuniti** nužnom potporom u okviru postojeće stručne skupine za Eurodac („Kontaktни odbor za Eurodac”)⁸ kako bi olakšala pravilnu primjenu Uredbe (među ostalim pojašnjenjem značenja nekih odredbi) i utvrdila područja kojima treba posvetiti dodatnu pozornost u prijelaznom razdoblju.

Agencija eu-LISA

Zakonska obveza

- ✓ Do kraja 2024. eu-LISA će morati donijeti **revidirani kontrolni dokument sučelja Eurodaca na središnjoj razini**, koji obuhvaća nove funkcije. U tu bi svrhu sve države članice, Komisija i eu-LISA trebale u ranoj fazi usuglasiti tehničko rješenje za provedbu kontrolnog dokumenta sučelja Eurodaca i njegovih funkcija, čime će se postaviti važni parametri za provedbu na nacionalnoj razini. U tom će kontekstu Komisija s agencijom eu-LISA pripremiti konceptualni sažetak za raspravu s državama članicama o tehničkim rješenjima za bazu podataka i o ključnim funkcijama koje bi trebale biti uspostavljene do 12. lipnja 2026.

Praktična potpora

- ✓ Agencija eu-LISA **ažurirat će priručnik za operatore i osposobiti korisnike Eurodaca** za tehničku upotrebu Eurodaca.
- ✓ Agencija eu-LISA **utvrdit će i razraditi zahtjeve interoperabilnosti** koji će omogućiti integraciju Eurodaca u okvir za interoperabilnost.
- ✓ Agencija eu-LISA **podupirat će razvoj tehnoloških rješenja** kako bi se državama članicama na zahtjev omogućila odgovarajuća potpora Frontexovih timova i timova EUAA-a za potporu u području azila.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do kraja lipnja 2024. države članice, Komisija i eu-LISA trebale bi usuglasiti ključne funkcije Eurodaca kako bi se pobrinule da one budu uspostavljene do 12. lipnja 2026.
- Do kraja lipnja 2024. države članice, Komisija i eu-LISA trebale bi usuglasiti vrstu tehničkog rješenja koje treba primijeniti (centralizirano ili ne).
- Do rujna 2024. Komisija bi trebala sazvati Regulatorni odbor za Eurodac.
- Do 12. prosinca 2024. države članice trebale bi postići dogovor o kontrolnom

⁸ Kontaktни odbor za Eurodac neformalna je stručna skupina Komisije osnovana u skladu s Odlukom Komisije C(2016) 3301. U skladu s tom odlukom stručna skupina pruža savjete i stručno znanje o provedbi zakonodavstva Unije, o koordinaciji i suradnji s državama članicama i dionicima, o pripremi zakonodavnih prijedloga, političkih inicijativa i delegiranih akata, a, prema potrebi, može savjetima i stručnim znanjem pridonijeti ranoj pripremi provedbenih akata prije njihova podnošenja Regulatornom odboru.

dokumentu sučelja Eurodaca.

- Do 12. prosinca 2024. Komisija bi trebala usuglasiti stabilne tekstove provedbenih i delegiranih akata potrebne za ključne funkcije Eurodaca.
- Do 12. lipnja 2026. nadograđeni Eurodac pušta se u rad.

2. SASTAVNICA

Novi sustav za upravljanje migracijama na vanjskim granicama EU-a

Provedbom pakta pridonijet će se pristupu koji će omogućiti učinkovitije i ujednačeno upravljanje vanjskim granicama Europske unije. On osigurava nužne instrumente za upravljanje dolaskom državljana trećih zemalja i za uspostavu brzih i učinkovitih postupaka azila i vraćanja uz snažne mjere zaštite pojedinaca. Uredba o dubinskim provjerama, Uredba o postupku azila i Uredba o postupku vraćanja na granici zajedno jamče usklađen pristup.

Svi nezakoniti migranti bit će registrirani i podvrgnuti dubinskoj provjeri identiteta, rizika za sigurnost, ranjivosti i zdravstvenog stanja. Te se mjere primjenjuju i na osobe uhićene na državnom području za koje još nije provedena dubinska provjera ili granična kontrola. Primjenjuju se i na osobe koje zatraže međunarodnu zaštitu na graničnom prijelazu. U drugoj fazi primjenjivat će se obvezni postupak na granici za osobe kojima međunarodna zaštita vjerojatno nije potrebna, koje predstavljaju sigurnosni rizik ili obmanjuju nadležna tijela. Uredba o dubinskim provjerama i Uredba o postupku azila sadržavaju i nove odredbe za učinkovitiju identifikaciju osoba bez državljanstva.

Za uspješnu provedbu novih obveza dubinska provjera i postupci azila i (prema potrebi) vraćanja na granici trebaju se koordinirano i uredno provoditi jer se tako jamči strogo donošenje odluka i potpuno poštovanje svih jamstava i prava osoba.

Svaka država članica mora imati dovoljan kapacitet za dubinsku provjeru svih nezakonito pristiglih osoba i smještaj određenog broja tražitelja međunarodne zaštite (i vraćenika) tijekom trajanja postupka na granici u primjerenim uvjetima. „**Odgovarajući kapacitet**”⁹ za obradu zahtjeva za azil i vraćanje na granici iznosi 30 000 na razini Unije, a pojedinačni udio država članica Komisija izračunava svake tri godine prema formuli iz Uredbe o postupku azila.

Brzi postupak može se provoditi ne dovodeći u pitanje kvalitetu postupka odlučivanja ni tražiteljeva prava. Iako osobama nije dopušten ulazak na područje EU-a tijekom dubinske provjere i postupka na granici, one imaju pravo na ostanak. Države članice moraju provoditi te postupke u skladu sa zaštitnim mjerama i jamstvima predviđenima zakonodavnim instrumentima pakta te uz potpuno poštovanje temeljnih prava utvrđenih u Povelji EU-a, kao što su načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja i pravo na djelotvorno pravno sredstvo u vezi s odlukama donesenima u postupku na granici¹⁰.

Novi sustav za granicu temelji se na postojećim strukturama i znanju. Mnoge države članice već provode protokole dubinske provjere koji su uvelike potaknuli nove pravne

⁹ Pojam „odgovarajući kapacitet” znači da je država članica dužna osigurati dostatan kapacitet za prihvata i ljudske resurse, uključujući kvalificirano i obučeno osoblje, kako bi se u bilo kojem trenutku razmotrio utvrđeni broj zahtjeva i izvršile odluke o vraćanju. Kad određena država članica dosegne odgovarajući kapacitet, više nije obvezna uključivati dodatne osobe u postupak na granici. Umjesto toga, tražitelje može upućivati u ubrzani postupak na svojem državnom području. Isto tako, ako država članica dosegne godišnju gornju granicu zahtjeva utvrđenu u zakonodavstvu (odgovarajući kapacitet pomnožen s dva 2026., s tri 2027. i s četiri 2028.), više nije obvezna primjenjivati postupak na granici i može upućivati tražitelje u ubrzani postupak na svojem državnom području čak i ako ima kapacitet za postupak na granici. Međutim, za tražitelje koji mogu predstavljati prijetnju nacionalnoj sigurnosti i javnom poretku uvijek se mora primjenjivati postupak na granici.

¹⁰ Vidjeti 9. sastavnicu.

obveze. Osim toga, najmanje 14 država članica već primjenjuje postupak azila na granici ili neke primjere dobre prakse na granici.

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati nacionalne regulatorne okvire te ih prilagoditi** novim odredbama i osigurati da se nadzor državne granice, dubinska provjera i postupci azila i vraćanja na granici organiziraju bez zastoja kako bi se ispunili novi strogi rokovi (7 dana za dubinsku provjeru, 12 tjedana za postupak azila na granici i 12 tjedana za postupak vraćanja na granici).

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati svoje administrativne postupke, počevši od radnih postupaka i standardnih operativnih postupaka**, kao i svoje instrumente kako bi zajamčile odgovarajući protok informacija u svakoj fazi i među uključenim tijelima te ispunile nove stroge rokove i obveze izvješćivanja. U tu bi svrhu trebale razmotriti uvođenje **integriranih sustava upravljanja predmetima** kako bi se relevantne informacije prikupljale i prema potrebi dijelile s različitim službama.
- ✓ Države članice morat će poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da migranti ostanu na raspolaganju nadležnim tijelima tijekom dubinske provjere i postupka na granici (i da se spriječi njihov neovlašten ulazak i ograniči njihovo neovlašteno kretanje¹¹). Te bi mjere mogle uključivati protokole za procjenu mjera za ograničavanje opasnosti od bijega, uključujući alternative zadržavanju (koje bi trebale biti definirane zakonom), posebice za obitelji s djecom, te moguću primjenu zadržavanja.
- ✓ Države članice trebale bi u nacionalne strategije integriranog upravljanja granicama uključiti dubinsku provjeru.
- ✓ Države članice morat će uključiti provjere identiteta, ranjivosti, sigurnosne provjere i zdravstvene preglede potrebne za dubinsku provjeru na državnom području u već postojeće nacionalne prakse uhićenja/vraćanja.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice morat će odrediti lokacije na kojima će provoditi dubinsku provjeru i postupke na granici. Ako bude potrebno, morat će proširiti ili izgraditi potrebnu infrastrukturu. Infrastruktura bi trebala uključivati objekte za dubinsku provjeru nezakonitih migranata i tražitelja međunarodne zaštite koji moraju biti u skladu sa standardima Direktive o vraćanju (u slučaju nezakonitih migranata) i preinake Direktive o uvjetima prihvata (u slučaju tražitelja međunarodne zaštite). Osim toga, trebala bi obuhvaćati i prihvatne centre za tražitelje međunarodne zaštite (uključujući odgovarajuće kapacitete za zadržavanje) koji ispunjavaju zahtjeve države članice u pogledu „odgovarajućeg kapaciteta” i koji su u skladu sa standardima preinake Direktive o uvjetima prihvata¹², uzimajući u obzir i posebne zahtjeve za obitelji s djecom¹³. Za to je potrebno provesti temeljitu

---

¹¹ Sve mjere koje države članice poduzmu radi sprečavanja neovlaštenog ulaska moraju biti u skladu s preinakom Direktive o uvjetima prihvata (vidjeti 3. sastavnicu).

¹² Vidjeti 3. sastavnicu.

¹³ Vidjeti 9. sastavnicu.

procjenu postojećih kapaciteta i planirati izgradnju ili obnovu infrastrukture odmah nakon što Komisija utvrdi odgovarajući kapacitet koji svaka država članica treba uspostaviti.

- ✓ Države članice morat će se pobrinuti da imaju dovoljno kompetentnog osoblja¹⁴ za provedbu dubinske provjere i postupaka azila/vraćanja na granici u kratkim rokovima predviđenima zakonodavstvom uz poštovanje svih mjera zaštite temeljnih prava. One bi trebale zajamčiti i dostatne pravosudne kapacitete kako bi se sve žalbe obradile u roku za postupke na granici.
- ✓ U slučaju potrebe, države članice morat će pribaviti opremu potrebnu za dubinsku provjeru i postupke na granici (npr. uređaje Eurodaca, opremu za prepoznavanje krivotvorenih isprava) i osigurati adekvatnu internetsku povezivost za pristup različitim bazama podataka.
- ✓ Države članice morat će osigurati i da ovlašteno osoblje tijela za dubinsku provjeru dobije **pristup** bazama podataka EU-a i Interpola te podacima Europolu.
- ✓ Morat će izgraditi potrebne kapacitete za prikupljanje podataka kako bi se pridržavale obveza izvješćivanja ako se dosegne „odgovarajući kapacitet” ili najveći godišnji broj zahtjeva.

Komisija

Zakonska obveza

- ✓ Komisija će do kolovoza 2024. (dva mjeseca nakon stupanja na snagu Uredbe o postupku azila) donijeti provedbeni akt za izračun odgovarajućeg kapaciteta koji će svaka država članica morati uspostaviti u razdoblju od tri godine.

Praktična potpora

- ✓ Komisija će s Agencijom Europske unije za azil (EUAA) i Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) **izraditi modele za postupak na granici** (uključujući mjere zaštite temeljnih prava). Prema potrebi će i revidirati Praktični priručnik za službenike graničnog nadzora. Kako bi se službenici graničnog nadzora, službenici za azil i službenici za vraćanje međusobno usuglasili, Komisija će organizirati posebne rasprave u kojima će ti dionici sudjelovati.
- ✓ Komisija će poduzeti sve nužne mjere, uključujući daljnje postupanje u vezi s postupkom iz članka 25.a Zakonika o vizama iz odjeljka 5., kao i „ciljane mjere vraćanja” u kontekstu rada koordinatora EU-a za vraćanje (vidjeti 5. sastavnicu) kako bi postupak vraćanja na granici učinkovito funkcionirao, vodeći računa o zemljama čiji su državljani obuhvaćeni obveznim postupkom na granici.
- ✓ Komisija će dubinsku provjeru integrirati u ciklus politike za europsko integrirano upravljanje granicama.

Agencije EU-a

Zakonska obveza

- ✓ EUAA će izraditi **smjernice o učinkovitim alternativama zadržavanju**.

---

¹⁴ Npr. službenici graničnog nadzora, službenici za azil, službenici za vraćanje, usmeni prevoditelji, stručnjaci za provjere ranjivosti, medicinsko osoblje za zdravstvene preglede, osoblje specijalizirano za procjenu dobi, pravni savjetnici, službenici za zaštitu djece itd.

- ✓ **Redovita „izvješća o konvergenciji”** koja će EUAA pripremati trebala bi podupirati države članice pri utvrđivanju zemalja čiji bi državljani u načelu bili obuhvaćeni postupkom na granici i utvrditi slučajeve za koje stopa priznavanja u prvom stupnju od 20 % nije reprezentativna zbog velikih razlika između prvostupajskih i konačnih odluka.
- ✓ EUAA će morati posvetiti posebnu pozornost primjeni postupka na granici u državama članicama. Ako praćenje EUAA-a pokaže da nisu ispunjeni uvjeti za smještaj djece, Komisija je obvezna izdati javnu preporuku za suspendiranje postupaka na granici za obitelji s djecom.

Praktična potpora

- ✓ EUAA će ažurirati **module i smjernice za osposobljavanje**. Primjeri potrebnih ažuriranja uključuju operativne radne postupke za dubinsku provjeru, paket instrumenata za dubinsku provjeru / provjeru ranjivosti ili praktični alat za službenike za prvi kontakt.
- ✓ Frontex će **državama članicama pružati operativnu potporu za dubinsku provjeru**, posebice osposobljavanje tijela za dubinsku provjeru.
- ✓ Upravni odbor Frontexa trebao bi uključiti **dubinsku provjeru, kao novi alat za upravljanje vanjskim granicama šengenskog područja**, u Prilog Tehničkoj i operativnoj strategiji za europsko integrirano upravljanje granicama.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do 12. kolovoza 2024. Komisija donosi provedbeni akt za izračun odgovarajućeg kapaciteta za svaku državu članicu.
- Do 12. prosinca 2024. EUAA bi trebao donijeti smjernice o zahtjevima za osoblje u postupku na granici i smjernice EUAA-a o različitim praksama u pogledu alternativa zadržavanju u kontekstu postupka na granici.
- Do 11. travnja 2026. (tj. dva mjeseca prije datuma početka primjene Uredbe o postupku azila) države članice obavješćuju Komisiju o lokacijama za postupke na granici.
- Do 12. lipnja 2026. države članice dovršavaju uspostavu odgovarajućeg kapaciteta.

3. SASTAVNICA

Preispitivanje prihvata

Kapacitet za prihvata podrazumijeva sposobnost pružanja materijalnih uvjeta prihvata tražiteljima međunarodne zaštite (smještaj, hranu, odjeću, proizvode za osobnu higijenu i naknadu za svakodnevne troškove koja bi uvijek trebala uključivati novčani iznos), uzimajući u obzir njihov spol, dob i sve posebne potrebe u vezi s prihvatom. Podrazumijeva i sposobnost pružanja skrbi za fizičko i mentalno zdravlje, obrazovanja za maloljetnike, mjera rane integracije i informiranja te zaštite njihovih prava¹⁵.

Konvergenција prema odgovarajućim standardima prihvata tražitelja međunarodne zaštite koji omogućuju usporedive životne uvjete u svim državama članicama iznimno je važna za pravilno funkcioniranje europskog sustava migracija i azila, među ostalim za transfere prema pravilima o odgovornosti. Postojanje odgovarajućih uvjeta prihvata presudno je pri odlučivanju je li država članica dobro pripremljena. Jamčenje materijalnog prihvata u skladu sa standardima iz preinake Direktive o uvjetima prihvata također je neophodno za odlučivanje o tome može li se kapacitet na granici smatrati „odgovarajućim”¹⁶.

Većina država članica suočava se s brojnim problemima u pogledu prihvata. Preinaka Direktive o uvjetima prihvata proširuje postojeći sustav, ali i pruža priliku za preispitivanje načina na koji su sustavi prihvata organizirani na nacionalnoj razini. Sadržava nove važne instrumente za upravljanje prihvatom koji omogućuju dodatnu fleksibilnost, učinkovitost i sprečavanje sekundarnih kretanja. Na primjer, preinaka Direktive o uvjetima prihvata pruža državama članicama mogućnost da tražiteljima dodijele smještaj te ih raspodijele na određeno zemljopisno područje, a materijalni uvjeti prihvata ovisit će o tome borave li zaista u dodijeljenom smještaju ili na određenom području. Države članice trebaju u potpunosti iskoristiti te mogućnosti. Nadalje, ako se tražitelji ne nalaze u državi članici u kojoj bi trebali biti, države članice bit će dužne osigurati samo osnovne potrebe.

Osim toga, u preinaci Direktive o uvjetima prihvata dodatno se usklađuju standardi i jačaju zaštitne mjere za tražitelje međunarodne zaštite, među ostalim raniji pristup tržištu rada (već nakon šest umjesto devet mjeseci), pristup skrbi za fizičko i mentalno zdravlje i veća zaštita za obitelji, djecu i ranjive tražitelje¹⁷.

S obzirom na brojne aktere uključene u upravljanje prihvatom tražitelja azila, višedionička partnerstva s relevantnim akterima često su se pokazala iznimno važnima za pravilno upravljanje sustavima prihvata u nekim državama članicama. To uključuje sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti, socijalnih i gospodarskih partnera, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija ili organizacija koje vode migranti.

¹⁵ Za posebne obveze povezane s novim zahtjevima za ranjive tražitelje, uključujući djecu, vidjeti 9. sastavnicu.

¹⁶ Vidjeti 2. sastavnicu.

¹⁷ Vidjeti 9. sastavnicu.

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice morat će **preispitati nacionalne regulatorne okvire** i donijeti sve zakonodavne mjere potrebne za prenošenje preinake Direktive o uvjetima prihvata do 12. lipnja 2026. te ih priopćiti Komisiji. Kako bi mogle primijeniti fleksibilna rješenja predviđena preinakom Direktive, na primjer u pogledu boravišta i raspodjele tražitelja na određena područja, te mogućnosti trebaju prenijeti u nacionalno pravo. Zakonodavstvom bi trebalo predvidjeti i alternative zadržavanju.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će obavijestiti Komisiju o tijelima odgovornima za ispunjavanje obveza koje proizlaze iz preinake Direktive o uvjetima prihvata.
- ✓ Države članice trebaju razmotriti mogućnost **preispitivanja organizacije nacionalnih sustava prihvata kako bi je optimizirale**. Na primjer, mogle bi kombinirati prihvatne centre sa stambenim jedinicama, uslugama potpore i novčanom pomoći, ovisno o profilu tražitelja međunarodne zaštite, tj. spolu, dobi, sastavu obitelji, ranjivostima i potrebama.
- ✓ **Nove tehnologije nude automatizirane alate**, koje trenutačno mnoge države članice nemaju, za učinkovitije upravljanje kapacitetom za prihvat. Stoga se države članice **potiče da razmotre uspostavu integriranog sustava upravljanja predmetima** radi učinkovitog prikupljanja i dijeljenja relevantnih kvantitativnih i kvalitativnih podataka i informacija o razinama kapaciteta za prihvat. Integrirani sustav bi svim relevantnim akterima mogao olakšati pristup uslugama, ali i pomoći u otkrivanju bijega.
- ✓ Države članice trebale bi poduzeti potrebne administrativne mjere i predvidjeti postupke za provedbu novih mjera iz preinake Direktive kako bi se ograničila sekundarna kretanja i zlouporabe (nakon njihova prenošenja u nacionalno pravo), kao što je obveza pokrivanja samo osnovnih potreba kad se tražitelji ne nalaze u državi članici u kojoj moraju biti prisutni ili mogućnost da se tražiteljima dodijeli određeni smještaj ili da ih se rasporedi na određena zemljopisna područja, pri čemu pružanje materijalnih uvjeta prihvata ovisi o boravku u smještaju ili područjima na koja su tražitelji raspodijeljeni¹⁸.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice morat će osigurati **dostatan kapacitet za prihvat**, među ostalim u vezi s infrastrukturom, stanovanjem, novčanom pomoći itd. (i kad je riječ o osobama s posebnim potrebama u vezi s prihvatom¹⁹, kako bi se zadovoljile predviđene potrebe i omogućio odgovarajući životni standard. Taj bi kapacitet trebao uključivati predviđena premještanja (ako se država članica odluči za tu mjeru solidarnosti), kapacitet za pripravnost²⁰ i kapacitet za provedbu učinkovitih alternativa zadržavanju. Za to je potrebna temeljita procjena postojećeg kapaciteta i planiranje potrebnih promjena.

---

¹⁸ Vidjeti 9. sastavnicu.

¹⁹ Vidjeti 9. sastavnicu.

²⁰ Vidjeti 8. sastavnicu.

- ✓ Države članice morat će **predvidjeti kapacitet za dostatan i prilagođen pristup skrbi za fizičko i mentalno zdravlje** te za brži i djelotvorniji pristup mjerama rane integracije (npr. obrazovanje, jezična izobrazba, pristup tržištu rada u roku od šest mjeseci od registracije namjere za podnošenje zahtjeva, potpora zapošljavanju). Države članice morat će osigurati dovoljno prikladno osposobljenog osoblja za prihvata i pristup uslugama (kao što su usmeni i pismeni prevoditelji, socijalni radnici, medicinsko osoblje, među ostalim za mentalno zdravlje, i službenici za zaštitu djece). Za to je potrebna temeljita procjena postojećeg kapaciteta i planiranje potrebnog zapošljavanja i osposobljavanja. Osposobljavanje mora uključivati ključne dijelove europskog programa obuke o azilu koji obrađuju uvjete prihvata, kao i alat za identifikaciju tražitelja s posebnim potrebama u vezi s prihvatom koji je razvio EUAA. Ako lokalne i regionalne vlasti, civilno društvo ili međunarodne organizacije sudjeluju u provedbi preinake Direktive o uvjetima prihvata, države članice morat će im dodijeliti potrebna sredstva.

Komisija

Praktična potpora

- ✓ Komisija će pružiti potrebnu tehničku potporu preko stručne skupine za prihvata („Kontaktini odbor za prihvata”)²¹ kako bi omogućila pravilnu primjenu preinake Direktive, među ostalim pojašnjavanjem značenja nekih odredbi, i odredila područja kojima treba posvetiti dodatnu pozornost u prijelaznom razdoblju, među ostalim u cilju prenošenja preinake Direktive o uvjetima prihvata.

Agencije EU-a

Zakonska obveza

- ✓ EUAA će izraditi standardni informativni predložak i smjernice o alternativama zadržavanju.

Praktična potpora

- ✓ EUAA će pružati potporu putem svoje mreže za prihvata i ažurirati postojeće smjernice, alate i materijale za osposobljavanje te revidirati standarde i pokazatelje koji se odnose na prihvata i ranjivost. To posebice uključuje „Smjernice za prihvata – standardi i pokazatelji iz 2024.”

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do kraja 2025. EUAA će izraditi standardni informativni predložak.
- Do 12. lipnja 2026. države članice prenose zahtjeve iz preinake Direktive o uvjetima prihvata u nacionalno zakonodavstvo.
- Do 12. lipnja 2026. države članice obavješćuju Komisiju o tijelima odgovornima za ispunjavanje obveza iz Direktive o uvjetima prihvata. Potiče se države članice da, ako je moguće, to učine prije propisanog zakonskog roka kako bi se olakšali kontakti s Komisijom u svrhu provedbe.

4. SASTAVNICA

²¹ To je neformalna stručna skupina Komisije osnovana u skladu s Odlukom Komisije C(2016) 3301.

Pravedni, učinkoviti i usklađeni postupci azila

Brži i usklađeniji postupci ključni su za održavanje cjelovitosti općeg sustava azila te za ograničavanje sekundarnih kretanja i sprečavanje zlouporaba. Uredbom o postupku azila i Uredbom o kvalifikaciji pojednostavnjuju se postupci procjene i donošenja odluka o pojedinačnim zahtjevima za azil u cijeloj Europi te se potiče njihovo usklađivanje. Jačaju se zaštitne mjere, prava i jamstva za tražitelje i korisnike međunarodne zaštite. Uredba o postupku azila sadržava i odredbe kojima bi se trebalo olakšati utvrđivanje apatridnosti.

Uredbom o postupku azila pojednostavnjuje se pristup postupku azila i usklađuju rokovi, a time skraćuju i unaprjeđuju postupci. Na primjer, u Uredbi su utvrđeni jasni rokovi za tri koraka postupka azila: tražitelj izražava želju za dobivanjem međunarodne zaštite („izražavanje namjere”), tijela države članice zaprimaju i registriraju namjeru za podnošenje zahtjeva („registracija”) i tražitelj podnosi zahtjev („podnošenje”). U Uredbi se precizira što svaki od ta tri koraka podrazumijeva, koje su obveze tražitelja i nadležnih tijela te koji su rokovi za pojedine korake (5 dana za registraciju namjere, 21 dan za podnošenje zahtjeva). U Uredbi se utvrđuju i rokovi za razmatranje zahtjeva (šest mjeseci za odluku u redovnom postupku, tri mjeseca za ubrzani postupak i između 10 dana i dva mjeseca za provjere nedopuštenosti).

Države članice morat će početi primjenjivati nova pravila koja postaju obvezna, kao što su obvezni ubrzani postupci (koji do sada nisu bili obvezni), te stroži obvezni režim na naknadne zahtjeve (uključujući obvezu da se zahtjevi podneseni nakon odbijanja u drugoj državi članici smatraju naknadnim zahtjevima). Osim toga, morat će provesti potrebne prilagodbe kako bi se smatralo da se od zahtjeva prešutno odustalo ako tražitelj ne ispunjava određene obveze, primjerice ako ne daje biometrijske podatke, ili primijenio novi pojam „djelotvorne zaštite” za određivanje sigurnih trećih zemalja i primjenu koncepta prve zemlje azila. Uz to, za većinu zahtjeva u svrhu zlouporabe i naknadnih zahtjeva žalba neće imati automatski suspenzivni učinak, što znači da ako je zahtjev odbijen, a sud osobi ne dopusti ostanak, nadležna tijela mogu izvršiti odluku o vraćanju.

Države članice morat će primjenjivati i nove zahtjeve predviđene Uredbom o kvalifikaciji, kao što su obveza procjene mogućnosti zaštite unutar države i obveza oduzimanja statusa međunarodne zaštite ako su počinjena određena kaznena djela ili osoba na drugi način predstavlja sigurnosnu prijetnju.

Promjene uvedene u Uredbu o postupku azila i postupovni aspekti Uredbe o kvalifikaciji državama članicama omogućuju da riješe trenutačne probleme povezane s dugotrajnim postupcima azila i neriješenim predmetima. Poštovanje temeljnih prava tražitelja i korisnika međunarodne zaštite u skladu s Poveljom i posebnih prava predviđenih dvjema uredbama iznimno je važno za pravilnu provedbu ove sastavnice (vidjeti 9. sastavnicu).

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati nacionalne regulatorne okvire** i provesti potrebne prilagodbe radi djelotvorne primjene tih dviju uredbi. U tom kontekstu, neki od elemenata kojima će biti potrebna posebna pozornost su način na koji je organiziran pristup postupku (tj. koraci, rokovi, uključena tijela), neautomatski suspenzivni učinak određenih vrsta odluka i način definiranja konačne odluke. Za potonje je neophodno osigurati da definicija omogućuje jednostavnu primjenu

pravila o naknadnim zahtjevima bez stvaranja paralelnih postupaka između prvog zahtjeva u fazi žalbe i drugog u upravnoj fazi.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će **dodijeliti odgovornosti prilagodene novom okviru** i jasno diferenciranim koracima postupka azila, tj. izražavanje/zaprimanje namjera za podnošenje zahtjeva, registracija namjera i podnošenje zahtjeva.
- ✓ Države članice trebale bi razviti **djelotvorne unutarnje radne postupke za razmjenu informacija između različitih službi** (npr. radi ispunjavanja obveze informiranja ako se tijelo koje zaprima namjere razlikuje od tijela nadležnog za registraciju) i s drugim državama članicama (npr. ako je zahtjev već odbijen u drugoj državi članici).
- ✓ Države članice trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi metode rada i razviti standardne operativne postupke** za različite korake postupka azila. Pri tom trebaju u potpunosti poštovati nove rokove (za redovite i ubrzane postupke te za provjeru nedopuštenosti) i obveze, uključujući one koje se odnose na žalbe, i osigurati sve nužne zaštitne mjere i jamstva²².
- ✓ Države članice trebaju **preispitati trenutačnu organizaciju svojih ureda za azil**, uzimajući u obzir sadašnje probleme s neriješenim predmetima i prosječnim trajanjem postupka azila.
- ✓ Morat će osigurati da se **odluke o azilu izdaju i priopćuju u skladu s novim zahtjevima**. Također će morati, prema potrebi, u svoje administrativne postupke uključiti elemente potrebne za **primjenu koncepta sigurne treće zemlje i prve zemlje azila**, a posebno pojam „**djelotvorne zaštite**”. Morat će uključiti i obvezu da smatraju da se od zahtjeva prešutno odustalo u slučajevima predviđenima Uredbom (odluka je trenutačna, bez razdoblja suspenzije, osim ako država članica odredi drukčije). U svojim postupcima odlučivanja morat će predvidjeti **obvezu procjene mogućnosti zaštite unutar države i obvezu oduzimanja statusa međunarodne zaštite ako su počinjena određena kaznena djela ili osoba na drugi način predstavlja sigurnosnu prijetnju**.
- ✓ Države članice trebaju **staviti na raspolaganje EUAA-ove informacije o zemljama podrijetla i smjernice za pojedine zemlje** i pobrinuti se da službenici za azil uzimaju u obzir te dokumente, među ostalim kako bi se poduprla pouzdana procjena obvezne mogućnosti zaštite unutar države. Države članice trebaju s EUAA-ovim informacijama o zemljama podrijetla i smjernicama za pojedine zemlje upoznati i suce.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice morat će osigurati dovoljno kompetentnog osoblja (službenike za azil, usmene prevoditelje itd.), uzimajući u obzir trenutačne nedostatke, zaostatke i prosječno trajanje postupka azila, kao i nove obveze. Morat će se pobrinuti da osposobljavanje obuhvaća ključne dijelove europskog programa obuke o azilu.
- ✓ Države članice morat će zajamčiti da su uredi za azil primjereno opremljeni (uređajima Eurodaca itd.) kako bi mogli obavljati svoje zadaće unutar novih rokova i u skladu s novim obvezama.

Komisija

---

²² Vidjeti 9. sastavnicu.

Zakonska obveza

- ✓ Komisija će do 12. lipnja 2025. preispitati koncept sigurne treće zemlje i prema potrebi predložiti ciljane izmjene.

Praktična potpora

- ✓ Komisija će organizirati sastanke stručnih skupina za postupke azila i kvalifikaciju („Kontaktни odbor za postupke azila” i „Kontaktни odbor za kvalifikaciju”)²³ kako bi olakšala pravilnu primjenu pravnog okvira, među ostalim pojašnjenjem značenja nekih odredbi, i odredila područja kojima treba posvetiti dodatnu pozornost. Komisija će nastojati da zajednički kontaktни odbori obrade sve postupovne aspekte Uredbe o postupku azila i Uredbe o kvalifikaciji. Pomoći će koordinirati određivanje i širenje primjera dobre prakse.

Agencije EU-a

Praktična potpora

- ✓ EUAA će uspostaviti **mrežu jedinica nadležnih nacionalnih tijela i ažurirati sve informacije i materijale za osposobljavanje**, smjernice i prema potrebi pokazatelje koje bi trebalo uzeti u obzir tijekom cijelog postupka odlučivanja (među ostalim za sudove).
- ✓ EUAA će **nastaviti pružati informacije o zemlji podrijetla i smjernice za pojedine zemlje** svim nacionalnim upravnim i pravosudnim tijelima te prilagođavati postojeće baze podataka kao što je sustav ranog upozoravanja i pripravnosti novim okvirima.
- ✓ EUAA će Komisiji na zahtjev dostaviti informacije i analize o određenim trećim zemljama koje bi se mogle razmotriti da budu određene kao sigurne treće zemlje na razini Unije.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do 12. lipnja 2025. Komisija preispituje koncept sigurne treće zemlje i prema potrebi predlaže ciljane izmjene.
- Do 12. lipnja 2026. države članice obavješćuju Komisiju o tijelima nadležnima za zaprimanje namjera za podnošenje zahtjeva, registraciju namjera i podnošenje zahtjeva u skladu s Uredbom o postupku azila.
- Do 12. lipnja 2026. države članice imenuju nacionalnu kontaktnu točku za potrebe Uredbe o kvalifikaciji te priopćuju njezinu adresu Komisiji. Komisija te informacije priopćuje drugim državama članicama.

²³ To su postojeće zajedničke neformalne stručne skupine osnovane u skladu s Odlukom Komisije C(2016) 3301.

5. SASTAVNICA

Učinkoviti i pravedni postupci vraćanja

Migracijska politika EU-a može biti održiva samo ako se djelotvorno provodi postupak vraćanja za one koji nemaju pravo boravka u EU-u. U ovoj se sastavnici navode daljnji koraci prema zajedničkom sustavu EU-a za vraćanje, u kojem se vraćenici potiču na suradnju, da budu dostupni tijekom cijelog postupka i da, kad god je to moguće, pristanu na dobrovoljni povratak. Mjere za poticanje dobrovoljnog povratka trebale bi dopunjavati vjerodostojno i dobro organizirano prisilno vraćanje. Države članice trebale bi raspolagati alatima i postupcima koji omogućuju djelotvorno unutarnje upravljanje, pojačanu suradnju i razmjenu informacija s drugim državama članicama kako bi se postupci vraćanja učinkovitije provodili.

Kako bi se uklonile neusklađenosti između postupka azila i vraćanja, na temelju Uredbe o postupku azila države članice obvezne su **osigurati da svaki tražitelj kojem je izdana negativna odluka o azilu istodobno ili ubrzo nakon toga dobije i odluku o vraćanju**. Na te dvije odluke podnosi se zajednička žalba istom sudu u istom sudskom postupku i u istom roku ako je odluka o vraćanju donesena kao dio povezane negativne odluke o azilu. Ako je odluka o vraćanju izdana zasebno, na nju se može podnijeti zasebna žalba, ali u istom roku²⁴. **Pravila će se pooštriti za one koji pokušavaju odgoditi postupke žalbama ili naknadnim zahtjevima za azil isključivo u svrhu otežavanja vraćanja iz Unije.**

Neke su države članice centralizirale upravljanje različitim akterima uključenima u postupak vraćanja u okviru jedinstvenog tijela, a druge su radnim dogovorima između različitih aktera i tijela poboljšale učinkovitost i održivost postupka vraćanja.

Negativne odluke o azilu donose se zajedno s odlukama o vraćanju u 19 država članica, u nekima kao dio jednog akta, a drugima kao dva zasebna akta, ali i dalje u isto vrijeme. Pet država članica već je digitaliziralo IT sustave za upravljanje predmetima vraćanja, a njih 11 u postupku je razvoja tog sustava na temelju Frontexova modela upravljanja predmetima vraćanja (RECAMAS). Sustavi upravljanja predmetima ponovnog prihvata koje financira EU olakšavaju postupke ponovnog prihvata s nekim trećim zemljama s kojima je većina država članica povezana.

Osim toga, mnogi akteri na nacionalnoj razini sudjeluju u postupku vraćanja, a suradnja je neophodna za učinkovit proces. U tekućoj tematskoj šengenskoj evaluaciji u području vraćanja čiji je cilj učinkovit sustav EU-a za vraćanje posebno se razmatra kako premostiti razlike među akterima u postupku vraćanja. Rezultati evaluacije (uključujući najbolje primjere iz prakse) trebali bi se smatrati relevantnima za provedbu elemenata pakta koji se odnose na učinkovitije i pravednije postupke vraćanja u cijeloj Europi²⁵.

Dobrovoljni povratak, koji vjerodostojno prisilno vraćanje pospješuje, predstavlja uz reintegraciju održiviji, isplativiji i humaniji/dostojanstveniji način vraćanja te mu treba nastaviti davati prednost. Važno je više poticati dobrovoljni povratak i pružati dosljednu potporu reintegraciji, među ostalim u okviru programa EU-a za reintegraciju pod

²⁴ Ako je odluka o vraćanju izdana kao zaseban akt, na nju se može podnijeti žalba u zasebnim sudskim postupcima. Rokovi za podnošenje žalbe iznose od 5 do 10 dana za postupak na granici, ubrzani postupak, provjere neprihvatljivosti i prešutno odustajanje od zahtjeva. Rokovi za podnošenje žalbe u svim drugim slučajevima su između dva tjedna i mjesec dana.

²⁵ Komisija će izvješće i prijedlog preporuka Vijeća donijeti u prvom tromjesečju 2025.

vodstvom Frontexa. Trenutačno od 31 države članice i zemlje pridružene šengenskom području njih 25 upotrebljava program EU-a za reintegraciju pod vodstvom Frontexa i sudjeluje u njemu.

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi nacionalne regulatorne okvire**.
- ✓ Morat će se **pobrinuti da se odluka o vraćanju donosi kao dio negativne odluke o azilu ili, ako je izdana kao zaseban akt, da se donosi istodobno s odlukom o azilu ili ubrzo nakon nje**.
- ✓ Morat će **osigurati i da se žalbe na negativne odluke o azilu i odluke o vraćanju obrađuju zajednički ili u rokovima** predviđenima Uredbom o postupku azila. Na primjer, mogle bi u zakonodavstvu propisati zajedničke rokove za obje žalbe.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati svoje unutarnje postupke u cilju uspostave jasnog postupka i tijeka rada** za upravljanje predmetima kako ne bi bilo smetnji od izdavanja negativne odluke o azilu do odluke o vraćanju, od trenutka kad osoba izgubi pravo boravka u EU-u do odluke o vraćanju, zahtjeva za ponovni prihvata u treću zemlju, a zatim dobrovoljnog povratka / prisilnog vraćanja i potpore reintegraciji. Trebale bi i **uspostaviti strukture koje jamče da se žalbe na negativne odluke o azilu i odluke o vraćanju obrađuju zajednički ili u rokovima** predviđenima Uredbom o postupku azila.
- ✓ Države članice potiču se da **poduzmu aktivne korake za uspostavu modernog i funkcionalnog IT sustava za upravljanje predmetima vraćanja** koji omogućuje obradu informacija i obavljanje provjera u skladu sa zakonodavnim i administrativnim promjenama i zahtjevima tijekom rada. Trebalo bi podržati i proširiti upotrebu postojećeg sustava za upravljanje predmetima vraćanja i alata za pomoć pri reintegraciji.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati infrastrukturne zahtjeve i kadrovske kapacitete** kako bi mogle predvidjeti učinkovite mjere za dostupnost vraćenika tijekom cijelog postupka i sprečavanje opasnosti od bijega, među ostalim, prema potrebi, primjenom alternativa zadržavanju.
- ✓ Trebale bi osigurati **kapacitete za intenzivnije savjetovanje o vraćanju** kako bi se pobrinule da se osobe koje se moraju vratiti bez odgode prati tijekom cijelog postupka.
- ✓ Trebale bi **više poticati dobrovoljni povratak i pojednostavniti potporu reintegraciji** u bliskoj suradnji s Frontexom.

Komisija

Praktična potpora

- ✓ **Koordinator za vraćanje** imat će važnu ulogu u daljnjem postupanju u vezi s konkretnim problemima uočenima u području vraćanja te u poticanju veće učinkovitosti, unutarnje usklađenosti i suradnje među državama članicama. U tu

će svrhu provoditi **ciljane mjere vraćanja** na temelju već započetog rada na poboljšanju zajedničkog planiranja letova i misija za utvrđivanje identiteta. Cilj je, među ostalim, optimizirati upotrebu potpore Frontexa, razmjenjivati primjere iz prakse i iskustva u pogledu istodobnog izdavanja negativnih odluka o azilu i odluka o vraćanju te surađivati u vraćanju vraćenika koji predstavljaju sigurnosnu prijetnju. Ta će nastojanja poduprijeti mreža na visokoj razini za vraćanje i Frontex.

- ✓ Komisija će surađivati s državama članicama na poboljšanju praktične provedbe pristupa Tima Europa i **jačanju djelotvorne suradnje trećih zemalja u području ponovnog prihvata**, koristeći sva sredstva i poticaje koji su im na raspolaganju, kao što su oni koji proizlaze iz mehanizma iz članka 25.a Zakonika o vizama koji povezuje suradnju u području viza i ponovnog prihvata, kako je opisano u 5. odjeljku, kao i trgovinske, vizne, razvojne i druge politike.
- ✓ Komisija će **izraditi opće smjernice o digitalizaciji EU-ova sustava vraćanja** s cjelovitim pristupom svim elementima provedbe pakta.

Agencije EU-a

Praktična potpora

- ✓ Frontex će u bliskoj suradnji s Komisijom i koordinatorom za vraćanje imati važnu ulogu u provedbi ove sastavnice jer će pružati potporu državama članicama u svim fazama postupka vraćanja. Bit će iznimno važno ojačati Frontexovu potporu te je potpuno iskoristiti za identifikaciju, vraćanje i održivu reintegraciju.
- ✓ Predvidljiv sustav koordinacije unutar Frontexa, koji se temelji na zajedničkom planiranju Frontexove potpore u državama članicama, trebao bi omogućiti bolje udruživanje resursa tijekom svih faza vraćanja. Taj bi se sustav trebao temeljiti na radu na ciljanim mjerama vraćanja, s naglaskom na povećanju usklađenosti, koordinacije, učinkovitosti i razmjeni primjera dobre prakse među državama članicama i unutar njih, pod vodstvom koordinatora za vraćanje.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do kraja 2024. sve države članice trebale bi aktivno koristiti program EU-a za reintegraciju pod vodstvom Frontexa.
- Do siječnja 2025. Frontex će u bliskoj suradnji s Komisijom i državama članicama uspostaviti sveobuhvatan sustav planiranja usmjeren na prioritetne treće zemlje.
- Do lipnja 2025. koordinator za vraćanje izradit će kao „ciljanu mjeru” priručnik za dionike uključene u vraćanje u državama članicama koje će povezivati učinkovit radni postupak.
- Komisija će 2025. za države članice koje još ne izdaju odluke o vraćanju istodobno s negativnim odlukama o azilu uspostaviti mehanizme za potporu da razviju kapacitete za to.
- Frontex će do sredine 2026. na temelju analize nedostataka pomoći državama članicama u uspostavi IT sustava za upravljanje predmetima vraćanja.

6. SASTAVNICA

Pravedan i učinkovit sustav: provedba novih pravila o odgovornosti

Djelotvorna i stabilna podjela odgovornosti u cijeloj Uniji i smanjenje poticaja za sekundarna kretanja jedan je od glavnih prioriteta pakta i osnovni element za izgradnju povjerenja među državama članicama.

Dablinskom uredbom III²⁶ uspostavljeni su kriteriji i mehanizmi na temelju kojih se utvrđuje država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Ako tražitelji međunarodne zaštite nisu prisutni u državi članici odgovornoj za razmatranje njihova zahtjeva, moraju biti premješteni u tu državu članicu. Nastali su ozbiljni problemi u provedbi Dablinske uredbe, posebno u pogledu provedbe transfera.

Nedavno donesenom Uredbom o upravljanju azilom i migracijama reformira se dablinski sustav i uvode pravednija i učinkovitija pravila o odgovornosti. Ispravna primjena novih pravila odlučujuća je za učinkovito funkcioniranje europskog sustava azila i solidarnost među državama članicama. Sustavni i brzi transferi u odgovornu državu članicu pridonijet će rješavanju problema podnošenja višestrukih zahtjeva za azil, čime će se obeshrabriti nezakoniti dolasci i ublažiti neki od čimbenika koji potiču na neovlašteno kretanje među državama članicama.

U tom će procesu biti presudno brzo prevladati postojeće nedostatke. Nova pravila o odgovornosti velik su napredak u odnosu na postojeći sustav. Na primjer, Uredbom o upravljanju azilom i migracijama uvodi se novi kriterij za utvrđivanje odgovornosti koji se temelji na diplomama i kvalifikacijama, a povećava se i stabilnost odgovornosti jer se produljuju rokovi za prijenos i prestanak odgovornosti. S druge strane, jačaju se obiteljski kriteriji, među ostalim uvođenjem nove obveze davanja prednosti obiteljskim predmetima.

Zahvaljujući novoj Uredbi postupci postaju učinkovitiji, rokovi se skraćuju, a postupak ponovnog prihvata postaje postupak s obaviješću. Uvedene su i nove obveze za tražitelje da bi se ograničila zlouporaba sustava (kao što je obveza traženja međunarodne zaštite u državi članici prvog ulaska), a države članice obvezuje se da reagiraju u slučaju sekundarnih kretanja (kao što je obveza pokrivanja samo osnovnih potreba tražitelja u slučaju bijega) ili ako tražitelj predstavlja sigurnosnu prijetnju. Te su obveze kompenzirane novim jamstvima za tražitelje²⁷.

U radnom dokumentu službi Komisije „Dablinski plan na djelu – povećanje učinkovitosti Uredbe Dublin III: utvrđivanje dobre prakse u državama članicama”²⁸ navedeni su primjeri iz prakse koji državama članicama mogu pomoći u uklanjanju nekih od nedostataka postojećeg sustava pri prelasku na novi.

Kako bi se uspješno prešlo sa sustava Dublin III na pravne i operativne standarde Uredbe o upravljanju azilom i migracijama, trebalo bi poduzeti sljedeće mjere:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi nacionalne regulatorne okvire** kako bi zajamčile učinkovitu primjenu Uredbe o upravljanju azilom i migracijama. Među ostalim, morat će obratiti posebnu pozornost na

---

²⁶ Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva (preinaka).

²⁷ Vidjeti 9. sastavnicu.

²⁸ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću: Dugoročna predviđanja budućih priljeva proračuna EU-a (2024. – 2028.), COM(2023) 390 final.

djelotvorna pravna sredstva²⁹, gubitak prava na uvjete prihvata u slučaju bijega i usklađivanje s novim rokovima u okviru različitih postupaka.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi strukturu i funkcioniranje nacionalnih odjela za dablinski postupak**. To uključuje preispitivanje metoda rada odjela za dablinski postupak i ažuriranje standardnih operativnih postupaka radi provedbe novih postupaka (tj. obavijesti o ponovnom prihvatu, premještanja i kompenzacije u pogledu odgovornosti, kao i nastavak utvrđivanja odgovornosti u odsutnosti tražitelja) i pridržavanje kraćih rokova za sve postupke.
- ✓ Kako bi osigurale djelotvornu primjenu novih pravila, države članice trebale bi **uvesti koordinacijske strukture i metode rada između svojih odjela za dablinski postupak i drugih tijela**. Među njima su razvoj posebnih metoda suradnje s tijelima za dubinsku provjeru i tijelima za izvršavanje zakonodavstva (npr. preuzimanje odgovornosti za ishod sigurnosne provjere tijekom dubinske provjere ili razmjena informacija relevantnih za sigurnost prije obavljanja transfera) i tijelima za prihvata (praćenje prisutnosti u smještaju itd.).

U tu bi svrhu države članice trebale **razmotriti razvoj ili ažuriranje postojećeg IT sustava upravljanja predmetima** kako bi omogućile integraciju reformiranog dablinskog postupka s drugim postupcima azila i prihvata. Integrirani sustav upravljanja predmetima olakšat će ispunjavanje novih obveza i povećati učinkovitost postojećih postupaka. Omogućit će i bolji pregled različitih faza postupka te djelotvorniju suradnju i komunikaciju među nadležnim nacionalnim tijelima (npr. za azil, prihvata, vraćanje, migracije i upravljanje granicama). Države članice trebale bi predvidjeti i automatizaciju određenih dijelova postupka, uključujući automatski izračun primjenjivih rokova, podsjetnike na skori istek rokova ili prijedloge za sljedeće korake u postupku.

- ✓ Potiče se države članice da **izrade popis diploma i drugih kvalifikacija** razine 2 ili više Međunarodne standardne klasifikacije obrazovanja radi djelotvorne primjene novog kriterija na temelju diploma i kvalifikacija. Taj bi popis mogao uključivati i popis obrazovnih ustanova u državama članicama koje imaju pravo izdavati takve diplome i kvalifikacije.
- ✓ Države članice morat će **dati prednost predmetima povezanim s obitelji u svakoj fazi postupka**, primjerice tako da se uvedu posebni standardni operativni postupci. Trebale bi razmotriti mogućnosti suradnje s organizacijama za traženje obitelji.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice morat će se pobrinuti da nadležna tijela imaju potrebne ljudske, materijalne i financijske resurse za obavljanje svojih zadaća u skladu s Uredbom o upravljanju azilom i migracijama, uključujući dovoljan broj prikladno osposobljenog osoblja. U tom bi kontekstu države članice trebale preispitati i prema potrebi povećati kapacitete nacionalnih odjela za dablinski postupak kako bi izvršavali zadaće u novim kraćim rokovima. Morat će osigurati i dostatne kapacitete za učinkovitu provedbu odluka o transferu, primjerice ograničavanjem

---

²⁹ Vidjeti i 9. sastavnicu.

bijega³⁰, boljom komunikacijom među državama članicama, povećanjem fleksibilnosti u odgovornoj državi članici i podupiranjem države članice koja provodi transfer³¹. To iziskuje ljudske resurse i nužnu logistiku, kao što su namjenski objekti za transfere u skladu s Dablinskom uredbom.

- ✓ Države članice moraju zajamčiti da se DubliNet ažurira na nacionalnoj razini kako bi ostao operativan i omogućio razmjenu svih informacija koje se zahtijevaju Uredbom o upravljanju azilom i migracijama.

Komisija

Zakonska obveza

- ✓ Komisija će do rujna 2024. sazvati novi **Regulatorni odbor za Uredbu o upravljanju azilom i migracijama** radi donošenja provedbenih akata propisanih Uredbom.
- ✓ Komisija će **donijeti provedbena pravila** potrebna za funkcioniranje Uredbe o upravljanju azilom i migracijama koja će zamijeniti Uredbu Komisije 1560/2003 („dablinska provedbena pravila”)³².

Praktična potpora

- ✓ Komisija će u suradnji s EUAA-om organizirati sastanke **dablinske stručne skupine („Kontaktini odbor za Dublin”)** kako bi se omogućila pravilna primjena novih odredbi (među ostalim pojašnjenjem značenja nekih odredbi), utvrdila područja kojima bi trebalo posvetiti dodatnu pozornost u prijelaznom razdoblju i prema potrebi izradile smjernice. Nastojat će organizirati te sastanke neposredno nakon sastanaka Dablinske mreže EUAA-a, koji su više usmjereni na operativne izazove.
- ✓ Komisija u suradnji s agencijom eu-LISA i državama članicama predviđa **postupnu nadogradnju mreže DubliNet** radi njezine prilagodbe novom pravnom okviru i potrebama nacionalnih odjela za dablinski postupak.
- ✓ Podupirat će zajedničku strukturu popisa diploma, drugih kvalifikacija i obrazovnih ustanova, oslanjajući se na postojeće baze podataka EU-a (npr. <http://eter-project.com>) i budući rad u kontekstu Europskog kvalifikacijskog okvira i Europassa³³ u vezi s interoperabilnošću baza podataka za kvalifikacije, kao i s mrežom nacionalnih centara za akademsko priznavanje (mreža ENIC-NARIC).

Agencije EU-a

Zakonska obveza

---

³⁰ Na primjer, ako povećaju broj osoblja za praćenje prisutnosti u centrima za smještaj i uspostave centre za smještaj za potrebe transfera u skladu s Dablinskom uredbom. Više primjera u dokumentu SWD(2023) 390 final.

³¹ Na primjer, omogućivanjem fleksibilnosti u pogledu broja transfera koje mogu prihvatiti po danu/mjesecu ili u pogledu vremena u kojem se transferi mogu provoditi, pružanjem više alternativnih dana za provedbu transfera ili dopuštanjem transfera u skladu s Dablinskom uredbom na različitim graničnim prijelazima. Više primjera u dokumentu SWD(2023) 390 final.

³² Uredba Komisije (EZ) br. 1560/2003 od 2. rujna 2003. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljanin treće zemlje podnosi u jednoj od država članica.

³³ <https://europass.europa.eu/en>.

- ✓ Do travnja 2025. (deset mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe o upravljanju azilom i migracijama) EUAA će **izraditi predložak za predmete povezane s obitelji i smjernice za traženje i identifikaciju** članova obitelji.
- ✓ EUAA će, uz potporu država članica, **izraditi prilagodene i opširne informativne letke i materijale** te pružiti **smjernice za vođenje osobnih intervjua putem videokonferencije**.

Praktična potpora

- ✓ EUAA će **prilagoditi rad i opseg svoje mreže odjela za dablinski postupak novom sustavu** i ažurirati smjernice za primjenu novih pravila o odgovornosti.
- ✓ Agencija eu-LISA bit će odgovorna za **tehničku i operativnu nadogradnju mreže DubliNet**. Prva faza (prioritetna nadogradnja) odvijat će se od sredine 2024. do sredine 2026. i osigurati adekvatnost obrazaca DubliNet. Izvršit će se i važna tehnološka i sigurnosna poboljšanja. U drugoj fazi (2026. – 2028.) nastavit će se automatizacija procesa i potpuna integracija s nacionalnim sustavima.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do rujna 2024. Komisija će sazvati Regulatorni odbor za Uredbu o upravljanju azilom i migracijama.
- Do 12. lipnja 2025. Komisija će nastojati donijeti provedbene akte koji zamjenjuju dablinska provedbena pravila.
- Do 12. lipnja 2025. Komisija će nastojati donijeti delegirane akte propisane Uredbom o upravljanju azilom i migracijama.
- Do rujna 2024. Komisija će objaviti konceptualni sažetak o postupnoj nadogradnji mreže DubliNet.
- Do travnja 2025. EUAA će izraditi predložak za predmete povezane s obitelji i smjernice za traženje i identifikaciju članova obitelji.
- Do 12. ožujka 2026. države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o tijelima odgovornima za ispunjavanje obveza iz Uredbe o upravljanju azilom i migracijama. Ubrzo nakon toga Komisija objavljuje konsolidirani popis tih tijela.

7. SASTAVNICA

Provedba solidarnosti

Solidarnost je temeljno načelo EU-a utvrđeno u članku 80. UFEU-a. Unija će prvi put imati **trajan, pravno obvezujući, ali fleksibilan mehanizam solidarnosti** kako nijedna država članica ne bi ostala sama u situacijama velikog pritiska. Taj mehanizam dopunjuje pravila o većoj odgovornosti opisana u 2. i 6. sastavnici.

Uredbom o upravljanju azilom i migracijama uvodi se **mehanizam solidarnosti s minimalnim pragovima od 30 000 premještanja i 600 milijuna EUR financijske potpore na razini Unije** koje Komisija mora poštovati pri izračunu potreba za određenu godinu. Sve države članice morat će sudjelovati u mjerama solidarnosti, ali moći će odabrati hoće li to biti u obliku premještanja, financijske solidarnosti ili alternativnih mjera (ljudski resursi ili nenovčana potpora). Uredbom o upravljanju azilom i migracijama predviđa se osnivanje Foruma solidarnosti EU-a na visokoj razini kojim predsjedava država članica koja predsjedava Vijećem, u okviru kojeg bi trebalo preuzeti obveze, i Foruma solidarnosti EU-a na tehničkoj razini kojim predsjedava koordinator za solidarnost, koji će biti odgovoran za operacionalizaciju godišnje pričuve za solidarnost utvrđene u godišnjem provedbenom aktu Vijeća.

Slika 3.: Godišnji ciklus upravljanja migracijama

Na razini Unije potrebno je donijeti mnoge mjere za provedbu godišnjeg ciklusa solidarnosti. Komisija će obaviti odgovarajuće radnje za prvi **godišnji ciklus upravljanja migracijama**, a poduzima i sve potrebne pravne, administrativne i operativne mjere za uredno funkcioniranje svakog koraka godišnjeg ciklusa, uključujući operacionalizaciju prve godišnje **pričuve za solidarnost koju Vijeće mora uspostaviti krajem 2025.**

Mjere su potrebne i na **nacionalnoj razini**. Kao i za više prethodnih sastavnica, Komisija i države članice mogu iskoristiti postojeće prakse na temelju dosadašnjeg iskustva s *ad hoc* mehanizmima solidarnosti. Provedba dobrovoljnog mehanizma solidarnosti od 2022.³⁴ izvor je inspiracije za Komisiju i države članice posebno kad je riječ o praksama,

³⁴ https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/relocation-eu-solidarity-practice_en; francusko predsjedništvo Vijeća Europske unije 2022. (22. lipnja 2022.). *Prvi korak u postupnoj provedbi europskog pakta o migracijama i azilu: funkcioniranje dobrovoljnog mehanizma solidarnosti.*

praktičnim iskustvima i stečenim poukama o tome kako provesti načelo solidarnosti, bilo za premještanja tražitelja međunarodne zaštite ili za financijsku solidarnost. Ta iskustva i angažman trebalo bi uzeti u obzir kad se provode obveze u okviru ove sastavnice.

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi preispitati **nacionalne regulatorne okvire** i prema potrebi ih prilagoditi radi djelotvorne primjene Uredbe o upravljanju azilom i migracijama.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će uvesti potrebne postupke i strukture za donošenje odluka radi sudjelovanja u godišnjem ciklusu upravljanja migracijama, primjerice tako da imenuju **nacionalnog koordinatora** i uspostave **nacionalni koordinacijski mehanizam**. Konkretno, države članice morat će definirati unutarnji postupak za odabir načina na koji žele pridonijeti solidarnosti i za pravodobno preuzimanje obveza u okviru **Foruma solidarnosti EU-a na visokoj razini**. Savjetovanje na nacionalnoj razini uzet će se u obzir i u Komisijinu postupku savjetovanja koji prethodi donošenju prijedloga provedbenog akta Vijeća.
- ✓ Državama članicama trebat će i postupci za **prikupljanje i prijenos potrebnih informacija i podataka Komisiji** za pripremu europskog godišnjeg izvješća o azilu i migracijama u rokovima predviđenima Uredbom (od 2025. informacije treba dostaviti do 1. lipnja, a ažuriranje do 1. rujna). U tu bi svrhu države članice trebale razraditi potrebne standardne operativne postupke i koordinacijske strukture.
- ✓ Države članice koje se odluče dati doprinos u obliku premještanja ili su korisnice te opcije morat će dovršiti postupak premještanja u roku od 1,5 mjeseci (koji počinje od prijena relevantnih informacija državi članici premještanja) kako je utvrđeno u Uredbi. U tu bi svrhu trebale definirati standardne operativne i radne postupke. U okviru tih radnih postupaka morat će se identificirati osobe koje ispunjavaju uvjete za premještanje i to tako da se razmotre svi relevantni čimbenici (npr. postojanje značajnih veza između predmetne osobe i države članice premještanja), dati informacije o odgovarajućim postupcima, ali i zajamčiti najbolji interes djeteta i povezane zaštitne mjere. Osim toga, ti postupci morat će obuhvaćati sigurnosne provjere i prijenos informacija povezanih sa sigurnošću koje provode države članice korisnice te, prema potrebi, sigurnosnu provjeru koju provodi država članica premještanja.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice i agencije EU-a morat će se pobrinuti za **potrebne resurse kako bi pružile kvalitetne i pravodobne informacije** za europsko godišnje izvješće o azilu i migracijama (od 2025. informacije treba dostaviti do 1. lipnja, a ažuriranje do 1. rujna), ali i za sudjelovanje na najvažnijim sastancima mreže u okviru Plana³⁵ u srpnju i rujnu od 2025. nadalje.
- ✓ Države članice morat će **razviti potrebne kapacitete za utvrđivanje svojih potreba za solidarnošću**, razraditi posebne mjere za potporu u obliku financijskih doprinosa ili nenovčanu potporu, podnijeti ih Forumu solidarnosti EU-a na tehničkoj razini i nakon toga pobrinuti se za kvalitetno iskorištavanje takvih financijskih ili nenovčanih doprinosa.
- ✓ **Države članice korisnice i države članice koje daju doprinos morat će osigurati potrebne kapacitete za provedbu premještanja** (vidjeti i 6. sastavnicu) ako odluče ponuditi ili iskoristiti tu opciju. To podrazumijeva potrebne resurse i dovoljno kompetentnog osoblja, među ostalim u odjelima za dablinski postupak i za sve dodatne sigurnosne provjere, izgradnju nužne infrastrukture i nabavu opreme za provedbu premještanja u propisanom roku. Države članice trebale bi osigurati pokrivenost putem sustava upravljanja predmetima, kao i kapacitete za prijevoz i prihvat, uključujući centre za premještanje i objekte za intervjuje (na daljinu).

Komisija

Zakonska obveza

- ✓ Komisija će do 15. listopada 2025. donijeti **prvo europsko godišnje izvješće o azilu i migracijama** na temelju kvantitativnih i kvalitativnih podataka i informacija koje dostave države članice i agencije Unije. Izvješće će pridonijeti izradi slike stanja u području migracija i azila te će poslužiti kao alat za rano upozoravanje i informiranost.
- ✓ Komisija će do 15. listopada 2025. donijeti i **prvi provedbeni akt Komisije kojim se utvrđuje koje su države članice pod migracijskim pritiskom, izložene riziku od migracijskog pritiska ili suočene s ozbiljnom migracijskom situacijom**, kao i **prvi Komisijin prijedlog provedbenog akta Vijeća o uspostavi godišnje pričuve za solidarnost**.
- ✓ Komisija će imenovati prvog **koordinatora za solidarnost**, koji će uspostaviti i sazvati **Forum solidarnosti EU-a na tehničkoj razini**. Postojeća Platforma za solidarnost u okviru pakta postat će Forum solidarnosti na tehničkoj razini.
- ✓ Komisija će sazvati **Regulatorni odbor za Uredbu o upravljanju azilom i migracijama** (vidjeti 6. sastavnicu) i donijeti **dva provedbena akta povezana s funkcioniranjem solidarnosti**. Prvi se odnosi na jedinstvene uvjete za pripremu i podnošenje informacija i dokumenata za potrebe premještanja, među ostalim u vezi sa sigurnosnim provjerama. Drugi se odnosi na pravila o funkcioniranju financijskih doprinosa.

⁽³⁵⁾ Preporuka Komisije (EU) 2020/1366 od 23. rujna 2020. o Mehanizmu EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija (Plan za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija).

- ✓ Komisija će u suradnji s EUAA-om omogućiti i alate za identificiranje osoba koje treba premjestiti i njihovo povezivanje s državom članicom koja daje doprinos kako bi država članica korisnica poštovala obvezu da uzme u obzir postojanje značajnih veza između predmetne osobe i države članice premještanja, među ostalim i s obzirom na razumne preferencije koje je izrazila ta država članica.

Praktična potpora

- ✓ Komisija će **2024. provesti provjeru (simulaciju) europskog godišnjeg izvješća o azilu i migracijama** kako bi se predvidjeli i pribavili podaci i informacije koji možda nedostaju i uklonili propusti u postupku. Radi kritičke konsolidacije potrebnih podataka i razmjene analiza Komisija će u potpunosti iskoristiti **mrežu u okviru Plana**.
- ✓ Komisija će u suradnji s EUAA-om organizirati **niz stručnih sastanaka Komisije** (prošireni „Kontaktini odbor za Dublin”) kako bi se olakšala pravilna primjena novog sustava (među ostalim pojašnjenjem značenja nekih odredbi), utvrdila područja kojima bi trebalo posvetiti dodatnu pozornost u prijelaznom razdoblju te koordiniralo utvrđivanje i širenje primjera dobre prakse.

Agencije EU-a

Zakonska obveza

- ✓ EUAA, Frontex, Europol i FRA morat će prikupljati relevantne podatke i informacije od država članica i pomoći Komisiji u pripremi europskog godišnjeg izvješća o azilu i migracijama u rokovima predviđenima Uredbom.

Praktična potpora

- ✓ EUAA će pripremiti predloške i operativne postupke za obveze solidarnosti i solidarne doprinose.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do 30. listopada 2024. Komisija će dovršiti simulaciju europskog godišnjeg izvješća o azilu i migracijama i predstaviti rezultate Mehanizmu EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija.
- Do početka 2025. Komisija će imenovati koordinatora za solidarnost i pobrinuti se za potrebne resurse za uspješno izvršavanje zadaća.
- Do početka svibnja 2025. Komisija će od država članica i agencija EU-a zatražiti potrebne informacije kako bi 1. lipnja 2025. počeo prvi godišnji ciklus upravljanja migracijama.
- Do 12. lipnja 2025. Komisija će nastojati donijeti dva provedbena akta predviđena za solidarnost (za premještanje odnosno financijske doprinose).

8. SASTAVNICA

Pripravnost, planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama i odgovor na krizu

Kako bi se bolje rješavali budući problemi, novi zakonodavni okvir uključuje nekoliko novih i komplementarnih mjera za pripravnost, planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama i odgovor na krizu u EU-u. Cilj je pridonijeti otpornosti na nove migracijske situacije i smanjiti rizik od kriznih situacija.

Razina pripravnosti i planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama važni su elementi na temelju kojih se državu članicu može smatrati „dobro pripremljenom”. Budući da su blisko povezani s održavanjem odgovarajućih sustava prihvata na razini EU-a (vidjeti 3. sastavnicu), neophodni su za pravilno funkcioniranje obveza u pogledu odgovornosti (vidjeti 6. sastavnicu). Država članica ne može se smatrati dobro pripremljenom ako nije uspostavljeno planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama, što može utjecati na njezinu mogućnost da iskoristi solidarnost ili smanjenje solidarnih doprinosa (7. sastavnica). U tom će smislu europsko godišnje izvješće o azilu i migracijama, kao prvi korak godišnjeg ciklusa upravljanja migracijama, morati sadržavati informacije o razini pripravnosti u Uniji i državama članicama. Pripravnost i planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama pridonijet će i brzom, učinkovitom i koordiniranom odgovoru u slučaju migracijske krize, uzimajući u obzir zemljopisne posebnosti, uključujući pogranične regije.

Pripravnost podrazumijeva dodjelu potrebnih ljudskih, materijalnih i financijskih resursa i infrastrukture kako bi se zajamčilo funkcioniranje sustava azila i migracija, kao i koordinaciju među relevantnim tijelima na nacionalnoj razini i razini EU-a.

Planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama kako je propisano Direktivom o uvjetima prihvata dio je pripravnosti. Njegov je cilj izgradnja i održavanje otpornijih sustava prihvata u cijelom EU-u koji mogu učinkovito funkcionirati, među ostalim u kriznim situacijama. Stoga je važno da planovi djelovanja u nepredvidivim situacijama obuhvaćaju i postupke azila (vidjeti 4. sastavnicu). Ako ne postoje izvanredne mjere za obradu zahtjeva za azil, sustavi prihvata u situacijama pritiska ili krize još bi se više opteretili. Zahvaljujući uključivanju postupaka azila u planove djelovanja u nepredvidivim situacijama u vezi s prihvatom koji su propisani preinakom Direktive o uvjetima prihvata olakšat će se sinergije među različitim uključenim akterima, pojednostavniti postupci i uvesti potrebne mjere. Ti se planovi moraju redovito ocjenjivati i preispitivati (najmanje svake tri godine).

S druge strane, iako imaju šire područje primjene, u nacionalne strategije koje treba pripremiti u skladu s Uredbom o upravljanju azilom i migracijama trebalo bi uključiti nove obveze planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama, koje bi trebale biti dosljedne i komplementarne s postojećim obvezama u pogledu upravljanja granicama i vraćanja (vidjeti 2. i 5. sastavnicu).

U operativnom smislu, Mehanizam EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija (Plan za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija) u dvije faze (s jedne strane praćenje i pripravnost, a s druge upravljanje krizama) preko mreže u okviru Plana omogućuje participativni okvir za praćenje i predviđanje migracijskih tokova i migracijskih situacija, izgradnju otpornosti i organizaciju koordiniranog odgovora na migracijsku krizu. Agencije EU-a također imaju važnu ulogu u pružanju ciljane potpore te praćenju pripravnosti i planiranju djelovanja u nepredvidivim situacijama, u skladu sa svojim ovlastima.

Rad u okviru ove sastavnice pridonosi i razradi **međusektorskog pristupa pripravnosti i odgovoru na krizu na razini EU-a koji obuhvaća sve opasnosti i cijelo društvo**, na temelju zaključaka Europskog vijeća iz ožujka 2024.

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi nacionalne regulatorne okvire**. Države članice ponajprije će morati prenijeti relevantne odredbe Direktive o uvjetima prihvata koje se odnose na planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će do travnja 2025. (u roku od deset mjeseci od stupanja na snagu nove Direktive o uvjetima prihvata) izraditi **nacionalne planove djelovanja u nepredvidivim situacijama u području prihvata** (i azila), koristeći se novim predloškom EUAA-a.
- ✓ Trebale bi poduzeti potrebne administrativne aranžmane za potporu izradi, donošenju, provedbi i **redovitom preispitivanju sveobuhvatnih planova djelovanja u nepredvidivim situacijama u području migracija i azila**. To bi moglo uključivati uspostavu međuministarskih koordinacijskih struktura koje objedinjuju područja rada koja obuhvaćaju različite planove djelovanja u nepredvidivim situacijama uređene različitim pravnim osnovama (granice, prihvati, azil itd.).
- ✓ Države članice morat će osigurati i da se **relevantne informacije o pripravnosti prikupljaju i prema potrebi razmjenjuju** u rokovima iz Uredbe o upravljanju azilom i migracijama za potrebe pripreme europskog godišnjeg izvješća o azilu i migracijama (vidjeti 7. sastavnicu).

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice pozivaju se da **provedu sustavna preispitivanja operativne pripravnosti i planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama** kako bi se u slučaju potrebe mogle djelotvorno povećati i smanjiti relevantne razine kapaciteta. One bi stoga trebale razmotriti koji su resursi potrebni, primjerice u pogledu osposobljenog osoblja, IT-a i druge opreme, kao i prihvata, logistike i šire infrastrukture.

Komisija

Praktična potpora

- ✓ Komisija i EUAA podupirat će države članice na njihov zahtjev u **izradi i preispitivanju nacionalnih planova djelovanja u nepredvidivim situacijama u području prihvata i azila** te će olakšavati razmjenu primjera dobre prakse i znanja preko Mehanizma EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija.

Zakonska obveza

- ✓ EUAA će pripremiti **predložak za nacionalne planove djelovanja u nepredvidivim situacijama u području prihvata i azila**, koji su trenutačno predviđeni za četvrto tromjesečje 2024., i pružiti potporu državama članicama u izradi i preispitivanju tih planova na njihov zahtjev.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

- Do kraja 2024. EUAA će izraditi predložak planova djelovanja u nepredvidivim situacijama.
- Do 12. travnja 2025. države članice donose nacionalne planove djelovanja u nepredvidivim situacijama i o njima obavješćuju EUAA.

9. SASTAVNICA

Nove zaštitne mjere za tražitelje međunarodne zaštite i ranjive osobe i strože praćenje poštovanja temeljnih prava

U paktu se utvrđuju i dodatno pojašnjavaju **važne zaštitne mjere i jamstva za tražitelje međunarodne zaštite i osobe s posebnim potrebama**, posebno maloljetnike i obitelji s djecom ili neudane žene i majke. U svim novim zakonodavnim aktima predviđena su nova i poboljšana prava. Ova međusektorska sastavnica sadržava njihov pregled.

Ostvarivanjem tih prava, zaštitnih mjera i jamstava štiti se ljudsko dostojanstvo te omogućuje istinsko i djelotvorno pravo na azil, među ostalim najranjivijih osoba, kao i pristup djelotvornim pravnim lijekovima. Te zaštitne mjere i jamstva služe zaštiti temeljnih prava u skladu s Poveljom EU-a. S druge strane pomažu i u zaštiti integriteta postupaka u svim sastavnicama.

Riječ je o sljedećim pravima, zaštitnim mjerama i jamstvima:

– **Nova i ojačana prava tražitelja međunarodne zaštite na informiranje** u svim novim zakonodavnim aktima kako bi pravodobno razumjeli svoja prava, obveze i posljedice njihova nepoštovanja. Pružanje informacija nužno je za primjenu pravila koja tražitelje odvrćaju od zlouporabe sustava. Informacije se moraju dati uzimajući u obzir posebnosti profila tražitelja.

– **Novo pravo na besplatno pravno savjetovanje za tražitelje međunarodne zaštite u upravnoj fazi postupka**. To se novo pravo primjenjuje na sve upravne postupke, uključujući postupak na granici i postupak za utvrđivanje države članice koja je odgovorna za zahtjev za međunarodnu zaštitu. U fazi žalbe svi tražitelji i dalje će imati pravo na odvjetnika.

– **Ranije utvrđivanje ranjivosti** i posebnih postupovnih potreba i potreba u vezi s prihvatom s jasnijim rokovima za prve i pojedinačne procjene te brzim daljnjim postupanjem za žrtve mučenja i nasilja.

– **Čvršća jamstva za primjenu zadržavanja kao krajnje mjere**, nakon individualizirane procjene, uz zaštitne mjere ako je fizičko ili mentalno zdravlje ozbiljno ugroženo (ako bi zadržavanje tražitelja s posebnim potrebama u vezi s prihvatom ozbiljno ugrozilo njihovo fizičko i mentalno zdravlje, ti se tražitelji ne smiju zadržati).

– **Nova jamstva za maloljetnike**: pri provedbi pakta države članice uvijek se moraju pobrinuti za zaštitu djece, a posebno da najbolji interesi djeteta budu na prvome mjestu³⁶.

Osim toga, instrumenti pakta uvode nova jamstva za maloljetnike kako je navedeno u nastavku.

Trebalo bi brzo imenovati zastupnika za sve maloljetnike bez pratnje, uz strože standarde osposobljavanja, kako bi se osiguralo potpuno poštovanje interesa djece, uključujući njihovu dobrobit (imenovanje privremenog zastupnika bez odgode, među ostalim za uzimanje otisaka prstiju³⁷, a stalnog zastupnika u roku od 15 dana od izražavanja namjere

³⁶ U skladu s Preporukom Komisije o razvoju i jačanju integriranih sustava za zaštitu djece u najboljem interesu djeteta, C(2024) 2680 final.

³⁷ Tijekom cijelog postupka uzimanja biometrijskih podataka uz maloljetnika bez pratnje trebao bi u pratnji biti zastupnik ili, ako zastupnik nije imenovan, osoba osposobljena za zaštitu najboljih interesa maloljetnika i njegove opće dobrobiti. Tako osposobljena osoba ne bi smjela biti službenik odgovoran za uzimanje biometrijskih podataka te bi trebala djelovati neovisno i ne primati naredbe ni od službenika ni od službe odgovorne za uzimanje biometrijskih podataka.

za podnošenje zahtjeva, i to tako da jedan zastupnik zastupa 30 maloljetnika bez pratnje). Ako maloljetnik bez pratnje postane korisnik međunarodne zaštite, primjenjuju se dodatne zaštitne mjere u pogledu skrbnika (zahtjevi za skrbnike, svaki skrbnik zastupa razmjerni i ograničen broj maloljetnika bez pratnje, mogućnost podnošenja pritužbi protiv skrbnika, nadzor i praćenje skrbnika).

Pakt uključuje i pojačana jamstva za maloljetnike bez pratnje kad je riječ o postupku na granici. Oni su automatski isključeni iz njega, osim ako zbog ozbiljnih razloga predstavljaju prijetnju nacionalnoj sigurnosti ili javnom poretku. Međutim, u tom se slučaju za maloljetnike bez pratnje moraju primjenjivati sva postupovna prava i prava u vezi s prihvatom, uključujući automatski suspenzivni učinak žalbe u slučaju odbijenog zahtjeva za azil.

Za sve maloljetnike: nove odredbe za sprečavanje nestanka djece (uzimanje otisaka prstiju počevši od dobi od šest godina) i čvršća jamstva za alternative zadržavanju (jer se djeca u pravilu ne bi smjela zadržavati) kako bi se uzelo u obzir stajalište djece i pružile informacije na način prilagođen djeci.

Uvodi se obavezan multidisciplinarni pristup procjeni dobi kako bi se nakon nejasne prve multidisciplinarnе procjene što rjeđe provodili intruzivni liječnički pregledi. Svoj djeci mora se što prije omogućiti pristup obrazovanju (najkasnije u roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva za azil), kao i ista zdravstvena skrb koju imaju maloljetni državljani.

Nadalje, ako se na obitelji s djecom primjenjuje postupak na granici, prednost se mora dati razmatranju zahtjeva maloljetnika i članova njihovih obitelji, a prihvatni objekti za maloljetnike i članove njihovih obitelji moraju biti prilagođeni njihovim potrebama, uz potpuno poštovanje preinake Direktive o uvjetima prihvata.

– **Pravo na ostanak i na djelotvoran pravni lijek:** osoba ima pravo na ostanak u državi članici u kojoj se zahtjev obrađuje tijekom upravne faze postupka. Iznimke od tog prava jasno su formulirane. U slučaju negativne odluke osoba ima pravo na djelotvorno pravno sredstvo (pravni lijek) kojim se omogućuje potpuno i *ex nunc* razmatranje činjeničnih i pravnih pitanja barem pred prvostupanjskim sudom. Pravni lijek može imati automatski suspenzivni učinak, što znači da osoba ima pravo na ostanak tijekom postupka povodom pravnog lijeka, uz jasno definirane iznimke. Jedna od takvih iznimaka je postupak na granici, u kojem pravni lijek u pravilu nema automatski suspenzivni učinak, ali osoba ima pravo zatražiti od suda pravo na ostanak tijekom trajanja postupka povodom pravnog lijeka.

– **Neovisan mehanizam praćenja poštovanja temeljnih prava** tijekom faze dubinske provjere i postupka azila na granici. Osim toga, države članice moraju osigurati učinkovit mehanizam za istraživanje navoda o nepoštovanju temeljnih prava kako bi se žrtvama omogućio pristup građanskom ili kaznenom pravosuđu.

Nacionalni neovisni mehanizam praćenja morat će pratiti poštovanje prava Unije i međunarodnog prava u pogledu pristupa postupku azila, načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, najboljih interesa djeteta i relevantnih pravila o zadržavanju tijekom dubinske provjere i postupka azila na granici. Mora osigurati djelotvornu obradu potkrijepljenih navoda o nepoštovanju temeljnih prava i, prema potrebi, provedbu istraga o tim navodima.

Neovisan mehanizam praćenja mora obavljati svoje zadaće na temelju provjera na licu mjesta te nasumičnih i nenajavljenih provjera i imati pristup svim relevantnim lokacijama, uključujući prihvatne objekte i ustanove za zadržavanje. Taj mehanizam može uključivati relevantne međunarodne i nevladine organizacije, a ako takve organizacije nisu uključene, mora s njima uspostaviti i održavati bliske veze. Tijela za

praćenje ovlaštena su izdavati godišnje preporuke državama članicama, a njihovi zaključci mogu biti relevantni za postupke na nacionalnoj razini i razini EU-a³⁸.

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati nacionalne regulatorne okvire** i prema potrebi ih prilagoditi radi djelotvorne primjene novih prava i jamstava. Države članice morat će prilagoditi nacionalne regulatorne okvire kako bi se novo pravo na besplatno pravno savjetovanje za tražitelje djelotvorno primjenjivalo u svim postupcima (u okviru područja primjene i pod uvjetima iz Uredbe o upravljanju azilom i migracijama i Uredbe o postupku azila), uključujući postupak na granici i postupak za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil. Države članice koje već pružaju besplatnu pravnu pomoć i zastupanje tijekom upravne faze svih postupaka ne trebaju prilagoditi svoje sustave.

Države članice morat će u nacionalnim okvirima predvidjeti **alternative zadržavanju, relevantne zaštitne mjere za djecu**, uključujući odredbe za **djelotvornu primjenu nove multidisciplinarnе procjene dobi**, kao i poboljšana jamstva za **zastupanje i skrbništvo za maloljetnike bez pratnje**.

- ✓ Države članice morat će osigurati **pravni okvir za neovisan mehanizam praćenja poštovanja temeljnih prava tijekom dubinske provjere i postupka na granici** u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Uredbi o dubinskim provjerama i Uredbi o postupku azila. Ako države članice već imaju uspostavljen mehanizam praćenja poštovanja temeljnih prava, pravni okvir mora osigurati njegovu neovisnost i područje primjene, zadaće i ovlasti utvrđene Uredbom o dubinskoj provjeri i Uredbom o postupku azila. Nadalje, države članice moraju donijeti relevantne odredbe u skladu s nacionalnim pravom kako bi istražile navode o nepoštovanju temeljnih prava u vezi s dubinskom provjerom i, prema potrebi, osigurale upućivanje na pokretanje građanskog ili kaznenog postupka u slučajevima nepoštovanja ili neizvršenja temeljnih prava.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će na vrijeme **izraditi informativne materijale** i pobrinuti se da tražitelji razumiju svoja prava i obveze tijekom svih postupaka i tijekom prihvata. U tom bi kontekstu države članice trebale preispitati ili, prema potrebi, osmisliti radne postupke i postupke za adekvatno pružanje informacija. Informacije trebaju biti prilagođene posebnostima profila tražitelja, primjerice ranjivostima, kao i postupovnim potrebama i potrebama u vezi s prihvatom (na primjer, ako tražitelj ima određeni invaliditet ili je dijete ili žrtva trgovine ljudima ili nasilja) i moraju jednostavnim jezikom tražiteljima objasniti njihova prava i obveze. Radni postupci trebali bi uključivati potvrdu o primitku informacija.
- ✓ Države članice morat će **preispitati i prema potrebi prilagoditi postojeće prakse i standardne operative postupke za rano utvrđivanje i praćenje posebnih postupovnih potreba ili potreba u vezi s prihvatom** kako bi se poštovali novi rokovi (tj. procjena posebnih potreba u vezi s prihvatom i posebnih postupovnih potreba mora se dovršiti u roku od 30 dana od izražavanja namjere za podnošenje zahtjeva).

---

³⁸ Članak 10. stavak 2. Uredbe o dubinskim provjerama.

U tom kontekstu države članice morat će osigurati i uspostavu **potrebnih administrativnih postupaka** (npr. odgovarajući radni postupci za razmjenu informacija među relevantnim tijelima) kako se postupak na granici ne bi primjenjivao ili bi se prestao primjenjivati na tražitelje s posebnim postupovnim potrebama i potrebama u vezi s prihvatom koje se ne mogu zadovoljiti u postupku na granici, među ostalim ako je to opravdano zbog zdravstvenih razloga.

U slučaju **obitelji s djecom** administrativni postupci morat će uključivati i obvezu da se obiteljima s djecom ne daje prednost u slučajevima predviđenima Uredbom o postupku azila (osim ako se zbog ozbiljnih razloga smatra da predstavljaju opasnost za nacionalnu sigurnost i javni poredak države članice).

- ✓ Države članice trebale bi izraditi posebne upute ili protokole za procjenu **alternativa zadržavanju** kako se zadržavanje ne bi upotrebljavalo automatski, među ostalim tako da propisno provode individualizirane procjene i primjenjuju djelotvorne alternative zadržavanju. Morat će poduzeti potrebne pravne i organizacijske mjere kako bi se poštovali novi rokovi za sudsko preispitivanje odluka o zadržavanju (najkasnije 15 dana ili, u iznimnim situacijama, najkasnije 21 dan od početka zadržavanja).

Kad je riječ o djeci, opće je pravilo da ih se ne smije zadržavati. Stoga države članice pri izradi posebnih uputa ili protokola za zadržavanje moraju osigurati da se djeca zadržavaju samo u iznimnim okolnostima, ako je to nužno, kao krajnja mjera i na najkraće moguće razdoblje, nakon što se utvrdi da se druge manje prisilne mjere ne mogu djelotvorno primijeniti i procijeni da je zadržavanje u njihovu najboljem interesu.

- ✓ Države članice morat će preispitati postojeće ili osmisliti nove postupke za pristup **besplatnom pravnom savjetovanju** (ako ga država članica već ne omogućuje) u skladu s uvjetima za pristup iz Uredbe o postupku azila i Uredbe o upravljanju azilom i migracijama. Države članice koje već pružaju besplatnu pravnu pomoć i zastupanje tijekom upravne faze svih postupaka ne trebaju prilagoditi svoje sustave.
- ✓ Države članice trebale bi **preispitati ili uvesti radne postupke, protokole i procedure da osiguraju pojedinačnu procjenu i davanje prednosti najboljem interesu djeteta** u svim fazama postupka, uzimajući u obzir preporuku Komisije o posebnim mjerama za zaštitu djece migranata³⁹; prije svega da uspostave integrirani sustav upravljanja predmetima u sinergiji s nacionalnim službama za zaštitu djece, međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva, posebno u postupcima operativne potpore i praćenja i da svi relevantni postupci i sustavi prihvata budu prilagođeni kako bi se prednost dala dobi, potrebama i ranjivostima djece.
- ✓ Države članice morat će **preispitati i prilagoditi standardne operativne postupke za procjenu dobi** kako bi primjenjivale novi multidisciplinarni postupak. Praktični vodič EUAA-a za procjenu dobi⁴⁰ može pružiti korisne elemente za pripremu takvih postupaka.
- ✓ Države članice morat će uvesti i **potrebne administrativne postupke kako bi se maloljetnici bez pratnje isključili iz postupka na granici** (osim ako se zbog

---

³⁹ C(2024) 2680 final.

⁴⁰ [Praktični vodič za procjenu dobi | Agencija Europske unije za azil \(europa.eu\)](#).

ozbiljnih razloga smatra da predstavljaju opasnost za nacionalnu sigurnost i javni poredak države članice).

- ✓ Morat će **preispitati svoje sustave za imenovanje zastupnika za maloljetnike bez pratnje te radne postupke i postupke za rano utvrđivanje i procjenu njihovih potreba**, uzimajući u obzir nove zahtjeve u pogledu kvalitete i praćenja za zastupnike i nove rokove. Trebale bi preispitati i svoje sustave za imenovanje skrbnika kako bi se ispunili novi zahtjevi iz Uredbe o kvalifikaciji (potrebna stručnost, pravila o povjerljivosti, kaznena evidencija) i novi zahtjevi za nadzor i praćenje. Morat će uspostaviti (ako već nisu) potrebne postupke i administrativne strukture kako bi maloljetnici bez pratnje mogli podnijeti pritužbe na svoje imenovane skrbnike.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice morat će **imati dostatne kapacitete kako bi utvrdile posebne potrebe tražitelja** i mogle ih uzeti u obzir u svim fazama postupka i prihvata. Kad je riječ o infrastrukturi, od država članica zahtijeva se da raspolažu dostatnim smještajem prilagođen posebnim potrebama tražitelja. Bit će potrebno i dovoljno prikladno osposobljenog osoblja, uključujući socijalne radnike, usmene prevoditelje, medicinsko osoblje, službenike za zaštitu djece itd.

Ako se na **obitelji s djecom** (ili maloljetnika bez pratnje) primjenjuje postupak na granici, države članice morat će se pobrinuti da prihvatni objekti odgovaraju njihovim potrebama nakon procjene najboljeg interesa djeteta i da zadovoljavaju životni standard primjeren fizičkom, mentalnom, duhovnom, moralnom i socijalnom razvoju maloljetnika, uz potpuno poštovanje zahtjeva iz preinake Direktive o uvjetima prihvata.

- ✓ Države članice trebale bi imati dostatne kapacitete za uvođenje alternativa **zadržavanju** i maksimalno povećanje njihove djelotvornosti.
- ✓ Morat će uspostaviti **kapacitete za besplatno pravno savjetovanje** u svim postupcima, izravno ili putem dogovora o pružanju usluga s kvalificiranim trećim stranama. To je ujedno prilika za utvrđivanje i uklanjanje postojećih manjaka kapaciteta u pogledu besplatne pravne pomoći i zastupanja u fazi žalbe.
- ✓ Države članice morat će imati **dostatne kapacitete kako bi osigurale sve zaštitne mjere za djecu**, uključujući maloljetnike bez pratnje. S obzirom na znatno povećanje zaštitnih mjera u svim instrumentima pakta države članice trebale bi pomno preispitati postojeće kapacitete i ozbiljno razmotriti jačanje nacionalnih službi za zaštitu djece. Za procjenu najboljeg interesa djeteta i daljnje postupanje uvijek mora biti dostupno dovoljno primjereno osposobljenog osoblja, pri čemu su cijelo vrijeme zajamčene mjere za zaštitu djece i multidisciplinarna potpora.
- ✓ Države članice morat će imati **dostatne kapacitete kako bi osigurale da sva djeca tražitelji dobiju pristup obrazovanju** u roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva za azil. Možda će biti potrebno tome prilagoditi prihvatne objekte i infrastrukturu.
- ✓ Države članice morat će osigurati **dovoljan broj kvalificiranih stručnjaka za multidisciplinarnu procjenu dobi** (uključujući pedijatre, psihologe, socijalne radnike itd.). Prethodno spomenuti Praktični vodič EUAA-a za procjenu dobi može pružiti korisne elemente za određivanje kadrovskih potreba.

- ✓ Države članice morat će osigurati **imenovanje dovoljnog broja kvalificiranih zastupnika za maloljetnike bez pratnje u novim rokovima** (što prije i u roku od 15 dana od izražavanja namjere za podnošenje zahtjeva) i u skladu s maksimalnim omjerom (jedan zastupnik na 30 maloljetnika bez pratnje)⁴¹. Morat će zajamčiti odgovarajući broj **dugoročnih skrbnika za maloljetnike bez pratnje koji postanu korisnici međunarodne zaštite**, kao i za to da ti skrbnici zastupaju razmjerni i ograničen broj maloljetnika bez pratnje. Kako bi ispunile nove obveze u pogledu zastupanja i skrbništva, države članice trebale bi provesti **temeljitu procjenu postojećih kapaciteta i nedostataka**. Potrebno je uspostaviti službe za maloljetnike bez pratnje koji prelaze u odraslu dob kako bi se osigurala kontinuirana potpora i usluge, pripremio prijelaz iz sustava prihvata i pomoglo u provedbi mjera rane integracije.
- ✓ Države članice morat će osigurati da **neovisan mehanizam praćenja poštovanja temeljnih prava** ima dostatne kapacitete i odgovarajuća financijska sredstva za obavljanje svojih zadaća, uključujući planiranje i sklapanje relevantnih partnerstava, dovoljno kvalificiranog osoblja, administrativne aranžmane i tekuće troškove. U tom će kontinuiranom procesu morati uspostaviti i bliske veze s međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva.

Komisija

- ✓ Komisija će pružiti punu potporu (uključujući financijsku potporu) provedbi ove sastavnice, među ostalim tako što će organizirati odgovarajuće razmjene u okviru sastanaka svojih stručnjaka i **pomoći u koordinaciji i utvrđivanju primjera dobre prakse u relevantnim mrežama**, uključujući Mrežu EU-a za prava djece, sastanke koordinatora europskih jamstava za djecu ili Europsku pravosudnu mrežu u građanskim i trgovačkim stvarima.

Komisija će organizirati **poseban sastanak stručne skupine za djecu migrante** na kojem će predstavnici različitih nacionalnih uprava raspravljati o odredbama koje se odnose na djecu u svim instrumentima pakta.

Agencije EU-a

Zakonska obveza

- ✓ EUAA će dati smjernice o alternativama zadržavanju i izraditi predložak za pružanje informacija.
- ✓ Agencija EU-a za temeljna prava (FRA) pružit će smjernice za praćenje temeljnih prava. Na tome se već radi, a države članice bit će konkretnije obaviještene 2024.

Praktična potpora

- ✓ EUAA će revidirati svoje „Smjernice o ranjivosti – standardi i pokazatelji” kako bi se uzelo u obzir novo zakonodavstvo i ažurirali moduli osposobljavanja koji se odnose na ranjivost i zaštitu maloljetnika.
- ✓ Pružat će operativnu potporu za pravno savjetovanje na zahtjev država članica.
- ✓ FRA će ažurirati svoje smjernice o maloljetnicima/skrbništvu.

Ključne etape

⁴¹ Sudjelovanje u aktivnostima Europske mreže za skrbništvo može pomoći u razmjeni stručnog znanja i utvrđivanju primjera dobre prakse.

- Do četvrtog tromjesečja 2024. FRA će izdati smjernice o praćenju temeljnih prava.
- Do kraja 2025. EUAA će izraditi predloške i materijale za pružanje informacija.

10. SASTAVNICA

Preseljenje, uključivanje i integracija

Pakt ponovno potvrđuje spremnost EU-a da radi na poboljšanju sigurnih i zakonitih načina dolaska za one kojima je potrebna zaštita. Kako bi se ponudila održiva alternativa nezakonitim i opasnim putovanjima i ojačala partnerstva sa zemljama izvan EU-a koje su domaćini velikom broju izbjeglica, EU će i dalje pomagati da se zadovolje sve veće globalne potrebe za preseljenjem i unaprijedi kvaliteta procesa preseljenja i humanitarnog prihvata.

Osim toga, angažman država članica u pogledu integracije i uključivanja migranata i dalje je neophodan za uspješnu migracijsku politiku i politiku azila. To je ujedno ulaganje u dugoročnu koheziju naših društava i našu gospodarsku dobrobit. Potpora integraciji najuspješnija je kad počne u ranoj fazi. Suradnja sa socijalnim i gospodarskim partnerima često se pokazala ključnom za pospješivanje integracije korisnika međunarodne zaštite na tržište rada. Države članice olakšale bi integraciju državljana trećih zemalja ako bi im, u skladu s Preporukom Komisije iz studenog 2023.⁴², jednostavnije i brže priznavale kvalifikacije i vrednovalе vještine.

Uredba o okviru Unije za preseljenje i humanitarni prihvata („Uredba o preseljenju”) temelji se na stručnom znanju koje su države članice EU-a stekle u provedbi šest *ad hoc* programa preseljenja i humanitarnog prihvata koje financira EU. Ta će uredba pridonijeti trajnosti rada EU-a na sigurnim i zakonitim načinima zaštite, uz potpuno poštovanje dobrovoljnog angažmana država članica.

Uredba o preseljenju predviđa usklađen pristup prihvatu osoba kojima je potrebna zaštita, uključujući zajedničke kriterije za prihvata i razloge za odbijanje, a cilj joj je potaknuti konvergenciju statusa zaštite. Nadalje, u novom planu Unije za preseljenje i humanitarni prihvata bit će navedene pojedinosti o broju osoba kojima je potrebna zaštita koje treba prihvatiti i o zemljopisnim prioritetima za takve prihvate tijekom dvogodišnjeg razdoblja, čime će se povećati predvidljivost i pouzdanost postupka.

Uredba o kvalifikaciji detaljnije usklađuje i razjašnjava prava korisnika međunarodne zaštite pa države članice dobivaju nove mogućnosti za optimizaciju i promicanje integracije. Učinkovit i brz pristup tim pravima izuzetno je važan kako bi se izbjeglo preopterećenje sustava prihvata za tražitelje (vidjeti 3. sastavnicu). Važno je i da pravila o odgovornosti funkcioniraju (vidjeti 6. sastavnicu) kako bi se provodili transferi u skladu s Dablinskom uredbom.

Autonomija korisnika u ranoj fazi uvelike pridonosi njihovoj boljoj integraciji te pozitivno utječe i na zajednice u kojima oni žive, a ujedno smanjuje financijsko opterećenje država članica. Države članice trebale bi iskoristiti pakt kao priliku da utvrde i uklone nedostatke u svojim strategijama integracije i djelotvorno zajamče prava korisnicima međunarodne zaštite jer će tako pridonijeti i ostvarivanju ciljeva i preporuka iz Akcijskog plana za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021. – 2027. Osim potpore integraciji na tržište rada, u tom kontekstu bitno je i da se omogući pristup obrazovanju i osposobljavanju, učenju jezika, zdravstvenoj skrbi i stanovanju.

⁴² Preporuka Komisije od 15.11.2023. o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja, COM(2023) 7700.

Uredba o kvalifikaciji nudi i mogućnosti za rješavanje problema nedopuštenih kretanja korisnika međunarodne zaštite među državama članicama. Prema novim pravilima ako se korisnika zatekne u državi članici različitoj od one koja mu je odobrila zaštitu i u kojoj nema pravo privremenog boravka ili boravišta, iznova se počinje računati petogodišnje razdoblje boravka koje je uvjet za stjecanje statusa osobe s dugotrajnim boravkom.

U tom kontekstu trebalo bi poduzeti sljedeće mjere za uspješnu provedbu ove sastavnice:

U pogledu **Uredbe o okviru Unije za preseljenje i humanitarni prihvati**:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi preispitati **nacionalne regulatorne okvire** i prema potrebi ih prilagoditi radi djelotvorne primjene Uredbe o preseljenju.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će imenovati **nacionalnu kontaktnu točku** za provedbu plana Unije za preseljenje i humanitarni prihvati.
- ✓ Trebale bi **preispitati i prilagoditi nacionalne postupke** i prakse te prilagoditi ili uvesti radne postupke za ispunjavanje obveza iz Uredbe, posebno u pogledu postupka prihvata, procjene kriterija za prihvat i razloga za odbijanje prihvata.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Svaka država članica trebala bi osigurati dovoljan broj stručnog osoblja za provedbu obveza utvrđenih u Uredbi, posebno postupka prihvata.

Komisija

Zakonske obveze

- ✓ Komisija će sazvati **Odbor na visokoj razini za preseljenje i humanitarni prihvat**, koji će raspravljati o provedbi Uredbe o preseljenju i savjetovati Komisiju o njoj. Odbor na visokoj razini davat će i strateške smjernice za utvrđivanje prioriteta zemljopisnih područja iz kojih bi trebalo provesti prihvat.
- ✓ Komisija će predložiti dvogodišnji **plan Unije za preseljenje i humanitarni prihvat** na temelju ishoda rasprave Odbora na visokoj razini i UNHCR-ovih predviđanja globalnih potreba za preseljenjem. U planu će se okvirno navesti **dobrovoljni doprinosi država članica** u skladu s Uredbom, kao i **regije** iz kojih bi se trebao provesti prihvat. Vijeće će donijeti taj plan Unije kao provedbeni akt.

Praktična potpora

- ✓ Stručna skupina Komisije za preseljenje i mreža EUAA-a za preseljenje i humanitarni prihvat omogućit će dijeljenje primjera dobre prakse, jačanje izgradnje kapaciteta i poticanje operativne razmjene među državama članicama i drugim relevantnim dionicima, uključujući međunarodne organizacije i civilno društvo.

Agencije EU-a

- ✓ EUAA će imati važnu ulogu u pružanju operativne potpore državama članicama u provedbi okvira Unije za preseljenje i humanitarni prihvat.

U pogledu **Uredbe o kvalifikaciji**:

Države članice

Zakonodavstvo

- ✓ Države članice trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi svoje regulatorne okvire** kako bi se novi elementi Uredbe o kvalifikaciji mogli učinkovito primjenjivati na nacionalnoj razini, posebno u vezi s boravišnim dozvolama i putnim ispravama, slobodom kretanja korisnika međunarodne zaštite, pristupom odraslih osoba obrazovanju⁴³, jednakim postupanjem u pogledu uvjeta zapošljavanja, slobodom udruživanja i povezivanja te obrazovnim mogućnostima odraslih osoba povezanim sa zapošljavanjem, potvrdom vještina, „osnovnim povlasticama” ili mogućim uvjetovanjem određenih oblika socijalne pomoći stvarnim sudjelovanjem u mjerama integracije.

Organizacijski i administrativni postupci

- ✓ Države članice morat će imenovati **nacionalnu kontaktnu točku** za provedbu Uredbe o kvalifikaciji.
- ✓ Trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi nacionalne postupke**, posebno kako bi ispunile obvezu izdavanja boravišnih dozvola i putnih isprava u novim rokovima (boravišne dozvole moraju se izdati u roku od 90 dana od obavijesti o odluci o odobravanju međunarodne zaštite) i u skladu s jedinstvenim formatima i standardima EU-a⁴⁴. Putne isprave moraju biti valjane dulje od godinu dana. Države članice trebale bi preispitati i prema potrebi prilagoditi naknade za boravišne dozvole jer se one moraju izdavati besplatno ili uz naknadu koja ne prekoračuje onu koju plaćaju državljani za osobne iskaznice. Ako boravišna dozvola nije izdana u roku od 15 dana od odluke o odobravanju međunarodne zaštite, države članice morat će poduzeti i administrativne mjere („privremene mjere”) kako bi se korisnicima osigurao pristup njihovim pravima. Pri izdavanju boravišnih dozvola trebale bi poduzeti i potrebne mjere za očuvanje jedinstva obitelji.
- ✓ Države članice trebale bi **preispitati i prema potrebi prilagoditi postupke za otkrivanje nedopuštenih kretanja korisnika međunarodne zaštite**. Osim toga, moraju osigurati da se, ako je potrebno, ispočetka počne računati razdoblje boravka nužno za stjecanje statusa osobe s dugotrajnim boravkom.
- ✓ Države članice trebale bi **preispitati/osmisliti radne postupke kako bi tražiteljima međunarodne zaštite omogućile pravodoban pristup mjerama rane integracije** i potpori u prijelazu nakon što im se odobri zaštita.
- ✓ Trebale bi **preispitati i prema potrebi ažurirati ili uvesti postupke za priznavanje kvalifikacija te prethodnih ishoda učenja i prethodnog iskustva („potvrda vještina”) korisnika međunarodne zaštite**. Države članice potiču se da u potpunosti iskoriste mjere iz Preporuke Komisije o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja⁴⁵. Ako je pristup određenim oblicima socijalne pomoći uvjetovan stvarnim sudjelovanjem u mjerama integracije, države članice morat će poduzeti i potrebne administrativne mjere da te mjere integracije budu dostupne i besplatne (ako korisnik nema dovoljno sredstava).
- ✓ Države članice morat će dostaviti informacije iz Priloga I. Uredbi.

⁴³ Ako države članice odraslim osobama odluče uskratiti bespovratna sredstva i zajmove za obrazovanje, ta mogućnost mora biti predviđena nacionalnim pravom.

⁴⁴ Uredba (EZ) br. 1030/2002 za boravišne dozvole i Uredba (EZ) br. 2252/2004 za putne isprave.

⁴⁵ Preporuka Komisije od 15.11.2023. o priznavanju kvalifikacija državljana trećih zemalja, COM(2023) 7700.

Kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i oprema)

- ✓ Države članice trebale bi osigurati kapacitete za **izradu i širenje prilagođenih komunikacijskih i informativnih materijala korisnicima međunarodne zaštite** o njihovim pravima i obvezama, u skladu s Prilogom I. Uredbi, uključujući informacije o posljedicama nepoštovanja obveza.
- ✓ Države članice trebale bi imati dovoljno osoblja i opreme za izdavanje **boravišnih dozvola i putnih isprava u novim rokovima** (boravišne dozvole u roku od 90 dana od obavijesti o odluci o odobravanju međunarodne zaštite) i u skladu sa standardima. Trebale bi osigurati i dostatne kapacitete (osoblje, oprema) za provedbu privremenih mjera (npr. privremene boravišne dozvole) kako bi se zajamčio pristup pravima ako se boravišne dozvole ne izdaju u roku od 15 dana od odluke o odobravanju međunarodne zaštite.
- ✓ Države članice morat će **preispitati i prema potrebi prilagoditi kapacitete da bi korisnicima međunarodne zaštite omogućile djelotvoran pristup pravima** kako je utvrđeno u Uredbi o kvalifikaciji. U tom smislu morat će imati dostatne kapacitete za učinkovit pristup tržištu rada, jednako postupanje u pogledu uvjeta zapošljavanja, slobodu udruživanja i povezivanja te obrazovne mogućnosti odraslih osoba povezane sa zapošljavanjem, socijalnu sigurnost i socijalnu pomoć (minimalne „osnovne povlastice”⁴⁶), zdravstvenu skrb, mjere integracije, obrazovanje i osposobljavanje za djecu i odrasle, priznavanje kvalifikacija i potvrdu vještina te pristup smještaju, nadovezujući se na angažman u provedbi preinake Direktive o uvjetima prihvata.

Države članice potiču se da primijene **pristup koji obuhvaća više dionika**, uključujući suradnju sa socijalnim i gospodarskim partnerima, međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva, posebno organizacijama koje vode migranti, te lokalnim i regionalnim vlastima.

- ✓ Morat će osigurati da tijela i organizacije koji primjenjuju Uredbu o kvalifikaciji prođu potrebno osposobljavanje i da su obvezani načelom povjerljivosti u pogledu osobnih informacija koje prikupe tijekom obavljanja svojih dužnosti (što mora biti utvrđeno nacionalnim pravom).

Komisija / Agencije EU-a

- ✓ Komisija će u suradnji s EUAA-om organizirati niz sastanaka stručnih skupina Komisije kako bi se olakšala pravilna primjena novih odredbi (među ostalim pojašnjenjem značenja novih odredbi). Komisija će nastojati organizirati zajedničke sastanke stručnjaka između Kontaktnog odbora za kvalifikaciju i Kontaktnog odbora za prihvata kako bi se potaknule sinergije s mjerama rane integracije predviđenima u preinaci Direktive o uvjetima prihvata te mjerama integracije i pravima iz Uredbe o kvalifikaciji.
- ✓ EUAA će izraditi prilagođene informativne letke i materijale te smjernice za pomoć u primjeni novih pravila.

Ključne etape koje treba uzeti u obzir:

– Do trećeg tromjesečja 2024. Komisija će sazvati Odbor na visokoj razini za

⁴⁶ Potpora dohotku, pomoć u slučaju bolesti/trudnoće, roditeljske naknade / pomoć za skrb o djeci i naknade za stanovanje ako se isplaćuju državljanima dotičnih država članica na temelju nacionalnog prava.

preseljenje i humanitarni prihvati.

- Do 2025. Komisija donosi prijedlog prvog plana Unije za preseljenje i humanitarni prihvati (za razdoblje 2026. – 2027.).
- Do 12. lipnja 2026. države članice imenuju **nacionalnu kontaktnu točku** za provedbu Uredbe o kvalifikaciji.

3 OPERATIVNA I FINANCIJSKA POTPORA ZA PROVEDBU PAKTA

3.1 Operativna potpora

Države članice mogu se osloniti na potporu Komisije i agencija EU-a za pripremu i realizaciju nacionalnih provedbenih planova.

Kako bi pružila individualiziranu potporu i pomoć, Komisija bilateralno surađuje sa svakom državom članicom. U proljeće 2024. službe Komisije oformile su **multidisciplinarni tim za svaku državu članicu** i zemlju pridruženu Schengenu kako bi im pomogle u procjeni potreba i surađivale s nadležnim nacionalnim tijelima. Svaki tim vodi viši rukovoditelj Komisije uz pomoć tehničke kontaktne točke i stručnjaka u svakom od relevantnih područja politike. Timovi uključuju i predstavnike relevantnih agencija EU-a. Komisija je već pokrenula postupak **procjene potreba za svaku državu članicu**. Cilj je te procjene poduprijeti pripremu nacionalnih provedbenih planova.

Agencije EU-a ponajprije će pružati horizontalnu potporu (primjerice osposobljavanje, alate i smjernice) dostupnu svim državama članicama, uz koju će im na raspolaganju biti izravna operativna potpora kako bi se pokrio privremeni manjak kapaciteta i pridonijelo njihovoj dugoročnoj izgradnji na nacionalnoj razini.

EUAA trenutačno pruža operativnu potporu 12 država članica. Ta je agencija dobila i dodatne ljudske i financijske resurse da se pripremi za početak primjene pakta.

Frontex će pomagati u osposobljavanju za dubinske provjere i državama članicama staviti na raspolaganje stručnjake/timove za provedbu tih provjera. Frontex daje i važnu potporu za upravljanje granicama, vraćanje, prikupljanje podataka i njihovu analizu.

Agencija **eu-LISA** uspostaviti će novu bazu podataka Eurodac i poduprijeti države članice u pripremi nacionalnih komponenti za povezivanje s njom.

Osim toga, ako države članice pri izradi nacionalnih provedbenih planova utvrde potrebe za zajedničkom nabavom, trebalo bi razmotriti moguće koristi zajedničkih postupaka nabave, primjerice preko EUAA-a ili eu-LISA-e, bilo u smislu vremenskog okvira ili ekonomije razmjera.

3.2 Financijsko planiranje i potpora

Izračun troškova provedbe na nacionalnoj razini nužan je za pravilno planiranje proračuna nacionalnih provedbenih planova, što je preduvjet za uspješnu provedbu.

Osim financiranja iz nacionalnih proračuna, države članice moći će iskoristiti postojeća i nova dostupna sredstva iz **Fonda za azil, migracije i integraciju (FAMI)**⁴⁷ i **Instrumenta za upravljanje granicama i vize (BMVI)**⁴⁸, ali i druga dostupna sredstva EU-a, primjerice **fondove kohezijske politike**, kao moguće izvore financiranja za utvrđene troškove.

Zahvaljujući **preispitivanju nacionalnih programa u sredini programskog razdoblja u okviru uredbi o FAMI-ju i BMVI-ju** i reviziji višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. osigurat će se dodatna sredstva u razdoblju **2025. – 2027.**

---

⁴⁷ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju, *SL L 251, 15.7.2021., str. 1.*

⁴⁸ Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike, *SL L 251, 15.7.2021., str. 48.*

Preispitivanje nacionalnih programa u sredini programskog razdoblja bit će prilika za dodjelu više od **1 milijardu EUR za FAMI i 600 milijuna EUR za BMVI**. Ta će se dodjela temeljiti na ključu raspodjele utvrđenom u zakonodavstvu.

Nakon **revizije VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.** za migracije i upravljanje granicama dodijeljene su **dodatne 2 milijarde EUR**. Od toga je **810 milijuna EUR za FAMI, 1 milijarda EUR za BMVI i 190 milijuna EUR za EUAA**. Ta sredstva za FAMI i BMVI dodat će se **tematskom instrumentu** tih fondova i iz njega će se dodijeliti na temelju potreba u državama članicama.

Komisija već blisko surađuje s državama članicama na korisnom povezivanju sljedećeg reprogramiranja i postupka pripreme zajedničkog provedbenog plana i nacionalnih provedbenih planova kako bi se mogli ukloniti utvrđeni nedostaci i **pokrenuti odgovarajući operativni koraci u okviru nacionalnih programa**. Sljedeći VFO bit će presudan element za dosljedno i djelotvorno korištenje financijskih sredstava EU-a za prioritete EU-a, uključujući potporu državama članicama u uklanjanju utvrđenih nedostataka i odgovaranju na potrebe u području azila i upravljanja granicama.

Dodatnim sredstvima nakon preispitivanja programa u sredini programskog razdoblja i revizije VFO-a neće se pokriti sve očekivane potrebe. Stoga će biti potrebno **odrediti prioritete** i usmjeriti dostupna nacionalna i europska sredstva na **najhitnije potrebe koje zahtijevaju mnogo resursa**, kao što su mjere za **uspostavu odgovarajućih kapaciteta za provedbu postupka na granici, pružanje pravnog savjetovanja, jačanje sustava azila i prihvata država članica**⁴⁹.

Osim toga, države članice mogu, na primjer, poduprijeti provedbu pakta fondovima kohezijske politike, koji su već bili ključni za privremenu zaštitu osoba koje bježe od ruske ratne agresije na Ukrajinu. U zaključcima Europskog vijeća iz veljače 2024. podsjeća se na potencijal fondova kohezijske politike za potporu potrebama povezanim s migracijama⁵⁰.

Stoga bi trebalo stvoriti sinergije između FAMI-ja, koji podupire mjere za dolazak i prihvata, i fondova kohezijske politike, odnosno **Europskog socijalnog fonda (ESF+)** i **Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF)**, koji podupiru dugoročnu integraciju i uključivanje osoba migrantskog podrijetla. Te komplementarnosti dodatno su opisane 2021. u Priručniku za korištenje fondova EU-a za integraciju osoba migrantskog podrijetla za programsko razdoblje 2021. – 2027.⁵¹

Države članice mogu primiti potporu i iz **Instrumenta za tehničku potporu**, u okviru kojeg će Komisija objaviti posebni poziv za potporu u izradi njihovih nacionalnih provedbenih planova. Nadalje, u okviru Instrumenta za tehničku potporu kao vodeća inicijativa za 2025. izdvojena je potpora državama članicama za provedbu pakta. Potpora iz tog instrumenta može se pružati u obliku strateških ili tehničkih savjeta, studija za procjenu potreba ili mogućnosti za reformu u određenim područjima, osposobljavanja ili posjeta stručnjaka predmetnoj zemlji. Mogla bi se upotrijebiti za potporu provedbi

---

⁴⁹ Uvodna izjava 72. i članak 21. stavak 8. Uredbe (EU) 2024/1351 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o upravljanju azilom i migracijama, SL L 2024/1351, 22.5.2024.; uvodna izjava 11. i članak 16. stavak 4. Uredbe (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uspostavi zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU, SL L 2024/1348, 22.5.2024.

⁵⁰ Zaključci Europskog vijeća od 1. veljače 2024., EUCO 2/24.

⁵¹ Priručnik za korištenje fondova EU-a za integraciju osoba migrantskog podrijetla, programsko razdoblje 2021. – 2027., Europska komisija, studeni 2021.

nacionalnih provedbenih planova, uključujući reforme predviđene paktom, i za lakše korištenje relevantnih fondova EU-a.

U okviru bilateralnih razmjena između multidisciplinarnog tima za pojedinu zemlju koji je osnovala Komisija i država članica tijekom pripreme njihovih nacionalnih provedbenih planova države članice bit će pozvane da razmisle kako najbolje kombinirati nacionalne i druge resurse Unije za pokrivanje troškova provedbe pakta.

4 VANJSKA DIMENZIJA MIGRACIJA

Pakt o migracijama i azilu temelji se na pristupu upravljanju migracijama na svim razinama vlasti koji obuhvaća cijelu rutu. Cilj mu je osigurati usklađenost i djelotvornost djelovanja i mjera koje Unija i države članice poduzimaju na unutarnjoj i vanjskoj razini.

EU slijedi dvojni pristup u kojem zakonodavni rad na razini EU-a prate operativne aktivnosti s državama članicama i partnerima. Mjere koje se odnose na vanjsku dimenziju migracija nisu povezane s konkretnim sastavnicama u okviru Zajedničkog provedbenog plana. Međutim, intenzivna suradnja EU-a s partnerima iz trećih zemalja podrijetla i tranzita, od kojih su neke domaćini velikim zajednicama migranata i izbjeglica, bit će važna za održivost pakta.

EU je izradio **četiri akcijska plana EU-a** polazeći od pristupa glavnim migracijskim rutama prema EU-u (zapadnobalkanska, srednjosredozemna, atlantska/zapadnosredozemna i istočnosredozemna) koji obuhvaća cijelu rutu. Ti su planovi polazište za zajedničke operativne mjere za jačanje suradnje s partnerskim zemljama duž ruta i za povećanje zaštitnih mjera za migrante.

S obzirom na podmakli rad i ostvarene kvalitetne rezultate akcijski planovi mogu poslužiti kao orijentir za aktivnosti EU-a i država članica koje dopunjuju provedbu pakta jer se tako povećava učinak resursa EU-a i država članica te ciljano dopire do trećih zemalja. Ti akcijski planovi koriste paket instrumenata koji se već primjenjuju za suradnju s trećim zemljama u području migracija.

4.1 Migracije kao dio sveobuhvatnog i strateškog pristupa s partnerskim zemljama

Komisija surađuje s državama članicama u okviru **pristupa Tim Europa** kako bi produbila sveobuhvatna partnerstva koja se temelje na zajedničkim interesima, među kojima su često migracije. **Prilagođena partnerstva** koja vode računa o zajedničkim ciljevima kao što su stabilnost i sigurnost; gospodarski razvoj i reforme; ulaganja, trgovina i zapošljavanje; energetika; zelena i digitalna tranzicija; i međuljudski kontakti mogu produbiti povjerenje i zajedničku stratešku viziju.

Taj je pristup omogućio i **intenziviranje operativnog rada s partnerima** u okviru cjelokupne suradnje u području migracija i raseljavanja (uklanjanje temeljnih uzroka nezakonitih migracija, zaštita izbjeglica i ranjivih migranata i povezanih poteškoća, jačanje upravljanja granicama, sprečavanje nezakonitih odlazaka i suzbijanje trgovine ljudima ili krijumčarenja migranata, intenziviranje vraćanja, ponovni prihvati i reintegracija te omogućivanje zakonitih načina dolaska). Sada postoji jasan poticaj za sklapanje dubljih partnerstava s ključnim trećim zemljama koja će suradnju u području migracija dodati drugim važnim zajedničkim interesima. Taj je pristup primijenjen, primjerice, s Tunisom, Mauritanijom i Egiptom u **sveobuhvatnim i strateškim**

partnerstvima. U svim svojim partnerstvima EU dosljedno ističe važnost poštovanja temeljnih prava i međunarodnog prava⁵².

Kako bi se **dopunio rad na razini EU-a** i dala dodatna dimenzija takvim strateškim i sveobuhvatnim partnerstvima, države članice potiču se da planiraju mjere koje mogu poboljšati suradnju Tima Europa s ključnim trećim zemljama, oslanjajući se na svoje iskustvo i povlaštene odnose. Te mjere mogu biti usmjerene na razne aktivnosti povezane s migracijama, uključujući potporu izgradnji kapaciteta i opremi te potporu partnerima u njihovu radu na zaštiti izbjeglica, azilu i vraćanju. Objedinjavanje tog angažmana u posebnim inicijativama **Tima Europa** u području migracija može imati snažan **kolektivni učinak**. Pri tom je važno nastaviti koordinaciju nacionalnih mjera preko upravljačkih struktura EU-a, među ostalim u Vijeću.

Kako bi se poduprla vanjska dimenzija pakta, **Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju** (NDICI)⁵³ trenutačno premašuje okvirni cilj potrošnje od 10 % za mjere povezane s migracijama i prisilnim raseljavanjem u razdoblju 2021. – 2027. Potpora suradnji u području migracija također je bitna tema rada u okviru **Instrumenta prepristupne pomoći** (IPA).

Kako bi se Uniji omogućilo da pruži potrebnu potporu zbog izvanrednih geopolitičkih napetosti, u okviru preispitivanja VFO-a 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja za prioritete naslova 6. „Susjedstvo i svijet” VFO-a, kao što su migracije i vanjski izazovi, izdvojeno je dodanih 7,6 milijardi EUR. Ta će sredstva pomoći održavanju uspješne suradnje s trećim zemljama u području migracija, uključujući potporu sirijskim izbjeglicama u Turskoj (2 milijarde EUR) i široj regiji (1,6 milijardi EUR), kao i nastavak mjera koje su već poduzete u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku. Pomoći će i u pružanju potpore zapadnom Balkanu, južnom susjedstvu i Africi, putem partnerstva i financiranja za migracijske rute.

Za socioekonomski razvoj i stvaranje održivih mogućnosti zapošljavanja, koji ublažavaju temeljne uzroke nezakonitih migracija u zemljama podrijetla i tranzita, korisni su, primjerice, projekti u okviru **strategije Global Gateway**.

Mjere u trećim zemljama ili povezane s njima koje se financiraju primjenom **mehanizma solidarnosti pakta** moraju se provoditi preko FAMI-ja u okviru područja primjene relevantnog zakonodavstva i biti usklađene s vanjskom politikom EU-a.

4.2 Prioriteti za mjere

Pakt može dopuniti najrazličitije vrste potpore trećim zemljama povezane s migracijama. Međutim, tri su područja od posebne operativne važnosti: borba protiv krijumčarenja migranata, djelotvorno vraćanje i ponovni prihvati te zakoniti načini dolaska.

---

⁵² COM(2024) 126 final, IV.1. Nova paradigma koja se temelji na sveobuhvatnim partnerstvima.

⁵³ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009, SL L 209, 14.6.2021., str. 1.

Borba protiv krijumčarenja migranata

Komisija i države članice trebale bi nastaviti surađivati na inovativnim i održivim mjerama za sprečavanje nezakonitih migracija. Komisija će iskoristiti **Globalni savez za borbu protiv krijumčarenja migranata** i njegov poziv na djelovanje.

Organiziraju se sastanci stručnjaka, pozivi na podnošenje prijedloga za nove projekte i mjere za suradnju s partnerskim zemljama⁵⁴ i međunarodnim organizacijama, kao što je Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC), među ostalim za borbu protiv digitalne dimenzije krijumčarenja migranata. U Kopenhagenu je već poduzeto daljnje postupanje na političkoj razini u okviru Konferencije o migracijskim partnerstvima u svibnju 2024. Sljedeća međunarodna konferencija o Globalnom savezu planira se u studenom 2024. u Bruxellesu.

Razbijanje kriminalnih skupina uključenih u krijumčarenje migranata važan je sastavni dio aktivnosti EU-a u partnerskim zemljama. EU će kao i dosad nastaviti pružati znatnu potporu našim partnerima na zapadnom Balkanu, u Turskoj i južnom susjedstvu. Potreban je nastavak suradnje s partnerskim zemljama kako bi se aktivirala prilagođena **operativna partnerstva za borbu protiv krijumčarenja**⁵⁵.

Intenzivnije mjere upravljanja granicama i jačanje kapaciteta za osposobljavanje i opremu za partnerske zemlje pridonose sprečavanju nezakonitih migracija, koje je bitan element u borbi protiv krijumčarenja migranata i dio poziva na djelovanje Globalnog saveza za borbu protiv krijumčarenja migranata. To uključuje programe koje financira EU i pojačanu suradnju s Frontexom u partnerskim zemljama putem sporazuma o statusu i radnih dogovora.

Takav operativni rad na poboljšanju kapaciteta EU-a za borbu protiv krijumčarenja migranata trebalo bi dopuniti brzim napretkom u pregovorima o prijedlogu Komisije o **novoj direktivi za borbu protiv krijumčarenja** kojom bi se postrožile sankcije za one koji ugrožavaju živote radi financijske koristi te o predloženoj **uredbi o unapređenju policijske suradnje** kojom bi se Europolu omogućilo da s Europskim centrom za borbu protiv krijumčarenja migranata postane istinsko središte za borbu protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima.

Vraćanje, ponovni prihvati i održiva reintegracija

Za puni učinak pakta neophodna je humana i učinkovita politika vraćanja i ponovnog prihvata. Mora biti jasno da će osobe koje nemaju pravo boravka u EU-u biti vraćene u svoju zemlju podrijetla na siguran, održiv i dostojanstven način.

Novi zakonodavni okvir uklonit će neke neusklađenosti između postupka azila i postupka vraćanja. Međutim, uspješna suradnja s trećim zemljama važna je i za poštovanje međunarodne obveze ponovnog prihvata vlastitih državljana.

Utjecaj svih relevantnih EU-ovih politika, instrumenata i alata, uključujući diplomaciju, razvoj, trgovinu i vize, kao i mogućnosti za zakonite migracije može pridonijeti strateškom poticanju dobre suradnje u području ponovnog prihvata.

Za viznu politiku postoje novi alati na temelju **članka 25.a Zakonika o vizama**. U skladu s tim zakonodavnim propisom Komisija svake godine ocjenjuje razinu suradnje trećih zemalja u području ponovnog prihvata. Protekle četiri godine taj se proces pokazao

---

⁵⁴ Poziv na podnošenje prijedloga za projekte Zajedničkog operativnog partnerstva u vrijednosti od 12 milijuna EUR trenutno je otvoren na [Portal EU-a za financiranje i natječaje \(europa.eu\)](#).

⁵⁵ Operativna partnerstva za borbu protiv krijumčarenja pokrenuta su 2022. s Marokom, Nigerom (suspendirano) i zapadnim Balkanom, a 2023. s Tunisom.

neizostavnim za utvrđivanje i svladavanje izazova s trećim zemljama te za jačanje dijaloga radi bolje suradnje u području ponovnog prihvata. Primjeri postignutih poboljšanja vide se u suradnji s Gambijom, Irakom i Bangladešom. Komisija će prije ljeta objaviti peto izvješće o procjeni i relevantne prijedloge viznih mjera.

Kako bi postupak na granici u okviru pakta bio uspješan, trebalo bi maksimalno iskoristiti potencijal tog mehanizma za veću suradnju u području ponovnog prihvata s trećim zemljama za koje je stopa priznavanja zahtjeva za azil njihovih državljana 20 % ili niža.

Komisija, Frontex i države članice također bi trebali nastaviti intenzivnije raditi na održivoj reintegraciji i nuditi prilagođeno savjetovanje o vraćanju i potporu reintegraciji dobrovoljnim povratnicima i prisilnim vraćenicima (financiranjem EU-a ili država članica, suradnjom s agencijama UN-a i nevladinim organizacijama), kao i pomagati partnerima u izgradnji kapaciteta i surađivati kako bi potpora bila korisna za povratnike odnosno vraćenike i za zajednice koje ih primaju.

Parlament i Vijeće trebali bi brzo dovršiti i aktualnu reviziju **mehanizma suspenzije viza** nakon koje bi trebalo pojačano pratiti zemlje čijim državljanima nije potrebna viza i lakše aktivirati mehanizam jer bi se tako uspješnije suzbijale moguće zlouporabe putovanja bez vize.

Zakoniti načini dolaska

Zakonite migracije imaju važnu i komplementarnu ulogu u podupiranju potreba tržišta rada EU-a⁵⁶, kao i u poboljšanju upravljanja migracijama, poticanju suradnje sa zemljama podrijetla i tranzita, a u konačnici pridonose smanjenju nezakonitih migracija. Razvoj suradnje u području migracija radne snage s partnerima iz trećih zemalja, uz potporu zajedničkih pravila EU-a o zakonitim migracijama i alternativnih načina dolaska za one kojima je potrebna međunarodna zaštita, omogućuje uravnotežen pristup migracijama.

Koristi se ne odnose samo na dobro upravljanje migracijama, već i na priljev novčanih doznaka te prijenos vještina i znanja u partnerske zemlje. Aktivna politika za maksimalno iskorištavanje migracija radne snage u državama članicama uvelike pridonosi rješavanju problema nedostatka radne snage na tržištu rada. Poboljšanje upravljanja migracijama radne snage, sustava obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te zajednički pristupi priznavanju kvalifikacija i vještina bitni su elementi za promicanje vještina kao pokretača gospodarskog rasta na obostranu korist EU-a i njegovih partnera.

EU surađuje s partnerskim zemljama u okviru **strategije Global Gateway** na razvoju vještina radne snage u trećim zemljama, posebno kako bi se potaknuli kapaciteti partnerskih zemalja da sudjeluju u inovativnim područjima suradnje s EU-om, kao što su zelena tranzicija i digitalizacija. Jačanje baze vještina prilika je za jačanje gospodarske integracije i sklapanje pouzdanih novih međunarodnih partnerstava.

EU i države članice trebali bi u duhu sveobuhvatnog pristupa migracijama nastaviti razvijati **partnerstva za traženje talenata** s ključnim trećim zemljama. Cilj je potaknuti pravednu međunarodnu mobilnost radne snage, a ujedno izbjeći negativan učinak „odljeva mozgova”. Komisija je dosad pokrenula partnerstva za traženje talenata s Marokom, Tunisom, Egiptom, Pakistanom i Bangladešom. Na okruglim stolovima održanima sa svakom od tih zemalja uz sudjelovanje zainteresiranih država članica utvrđeni su zajednički ciljevi te istaknuti sektori i profesije od zajedničkog interesa na

---

⁵⁶ Vidjeti Akcijski plan Komisije o manjku radne snage i vještina u EU-u, COM(2024) 131 final.

kojima će biti fokus. Za uspjeh bi države članice trebale dodatno mobilizirati i koordinirati svoju ponudu mogućnosti zakonitih migracija i još aktivnije sudjelovati u partnerstvima za traženje talenata, primjerice tako da u njih uključe bilateralne sporazume i na taj način povećaju kolektivni utjecaj EU-a. Komisija će zajedno s državama članicama razmotriti mogućnost da se partnerstva za traženje talenata prošire na dodatne partnerske zemlje.

Baza talenata EU-a pridonijet će i pravednoj migraciji radne snage kao prva platforma na razini EU-a za olakšavanje međunarodnog zapošljavanja s ugrađenim zaštitnim mjerama kako bi se izbjegle izrabljivačke i nepoštene prakse, a tražitelji zaposlenja u trećim zemljama informirali o mogućnostima za rad u deficitarnim zanimanjima u EU-u na svim razinama vještina. Za brzu provedbu tog alata Europski parlament i Vijeće trebaju bez odgode donijeti pravni okvir.

Komisija provodi i mjere iz **paketa za mobilnost vještina i talenata** iz studenog 2023. kako bi potaknula vrednovanje vještina i priznavanje kvalifikacija stečenih izvan EU-a, što je i dalje prepreka zapošljavanju migranata i integraciji na tržište rada. Komisija će nastaviti surađivati s državama članicama i socijalnim partnerima preko **Platforme za migracije radne snage**, koja olakšava međusektorske rasprave o praktičnim pitanjima.

Osim toga, **nastavit će promicati sigurne i zakonite načine** zaštite i blisko surađivati s državama članicama kako bi poduprla njihov dobrovoljni angažman za **preseljenje i humanitarni prihvati**. U okviru *ad hoc* programa EU-a za preseljenje i humanitarni prihvati za razdoblje 2024. – 2025. države članice preuzele su ukupno više od 60 000 obveza, iz čega se vidi trajna namjera da se pomogne u zadovoljavanju globalnih potreba za preseljenjem. Komisija će nastaviti promicati **inovativne dodatne mehanizme za osobe kojima je potrebna zaštita**, kao alternativu nezakonitim migracijama.

5 UPRAVLJANJE I PRAĆENJE

Zajednički angažman koji je ključan za uspješnu provedbu pakta mora se uvažiti u njegovu upravljanju. Tako će provedba biti dosljednija, a ujedno će se očuvati fleksibilnost koja je potrebna državama članicama. Trebalo bi se pobrinuti da se sve pravne, administrativne i operativne mjere za provedbu pakta poduzmu na vrijeme, dosljedno i učinkovito. Trebala bi se uzeti u obzir međusobna povezanost zasebnih područja rada jer bi se tako omogućila i učinkovita koordinacija među različitim akterima i institucijama odgovornima za provedbu pakta na razini EU-a i država članica.

5.1 Upravljanje i praćenje tijekom prijelazne faze

Komisija će pratiti Zajednički provedbeni plan i nacionalne provedbene planove. U tu će svrhu održavati **redovite kontakte** sa svakom državom članicom, među ostalim u okviru posjeta, redovitih bilateralnih sastanaka i postojećih skupina i mreža, izbjegavajući pritom nepotrebno administrativno opterećenje.

Nadalje, **Komisija će se u radu cijelo vrijeme koordinirati sa strukturama u Vijeću i o svemu obavješćivati Europski parlament i Vijeće**. U tom kontekstu, kako bi se osigurala djelotvorna i transparentna razmjena informacija među svim državama članicama, Komisija će Europskom parlamentu i Vijeću redovito dostavljati najnovije informacije o aktualnom stanju provedbe Zajedničkog provedbenog plana i nacionalnih provedbenih planova. Iako Komisija ima obvezu obavješćivanja **svakih šest mjeseci**, najnovije informacije mogu se dostavljati češće, na zahtjev Europskog parlamenta i Vijeća.

Kako bi rad na provedbi bio usklađen i koordiniran, Komisija će održavati **platformu za koordinaciju pakta** (međusektorske prirode) koja će se sazivati periodično prema potrebi i potpuno uzimajući u obzir sastanke Vijeća. Platforma za koordinaciju pakta

okupit će službe Komisije, koordinatori država članica za provedbu pakta na nacionalnoj razini i agencije EU-a kako bi se pružio potreban i redovit pregled i analizirala provedba različitih razina i područja rada. Platforma za koordinaciju pakta održavat će pregled svih aktivnosti, uključujući raspored sastanaka i zaključenja rasprava, te osigurati virtualni portal za relevantne dokumente. Komisija će prema potrebi uključiti i Europski parlament i druge relevantne dionike.

Glavni rad na provedbi pakta odvijat će se u postojećim skupinama i mrežama. Komisija će pojednostavniti rad svih postojećih skupina i mreža te organizirati sastanke ovisno o potrebama da se izbjegnu preklapanja.

Već postoje tri razine koje će imati važnu ulogu u pravodobnoj i dosljednoj provedbi pakta.

- **Regulatorna razina**, koja uključuje relevantne regulatorne odbore koji bi trebali pomagati Komisiji pri izvršavanju njezinih provedbenih ovlasti u skladu s relevantnim uredbama. Oni se sastoje od predstavnika država članica. U skladu s Uredbom o upravljanju azilom i migracijama, Uredbom o Eurodacu i Uredbom o dubinskim provjerama osnovana su tri odbora s ciljem donošenja svih provedbenih akata navedenih u oba akta u okviru postupka ispitivanja⁵⁷. Popis provedbenih akata koje Komisija mora donijeti nalazi se u priloženom radnom dokumentu službi Komisije.
- **Stručna tehnička razina**, koja uključuje sve postojeće stručne skupine pod vodstvom Komisije⁵⁸ utvrđene u skladu s Odlukom Komisije C(2016) 3301. Komisija će maksimalno iskoristiti te stručne skupine kako bi ojačala zajedničko razumijevanje i potaknula dosljednu primjenu pravila iz pakta. Rad tih skupina mogao bi se pretočiti u priručnike ili smjernice ili ažuriranja takvih već postojećih dokumenata. Kako bi se stvorile sinergije među različitim stručnim skupinama i izbjeglo dodatno opterećenje država članica, Komisija će prema potrebi organizirati što više zajedničkih sastanaka stručnih skupina. Nadalje, Komisija će postojeću Platformu za solidarnost u okviru pakta pretvoriti u **Forum solidarnosti na tehničkoj razini** koji bi trebao osigurati **operacionalizaciju godišnje pričuve za solidarnost**. U prijelaznoj fazi ta skupina može davati savjete za pripremu provedbenih pravila povezanih sa solidarnošću.
- **Operativna razina**, koja obuhvaća mreže agencija koje se bave operativnim aspektima, uključujući izradu smjernica i predložaka. Komisija će se koordinirati s agencijama EU-a kako bi se zajamčila potpuna komplementarnost s radom odbora i stručnih skupina. Na primjer, mreža za prihvrat dopunjivat će rad stručne skupine za prihvrat. Rad Frontexova okruglog stola na visokoj razini o vraćanju dopunjivat će rad stručne skupine za vraćanje.

---

⁵⁷ Za neke provedbene akte uredbama nije predviđeno da Komisiji pomaže Odbor. To se, primjerice, odnosi na provedbeni akt kojim se utvrđuje odgovarajući kapacitet svake države članice.

⁵⁸ Među njima su Kontaktni odbor za Dublin, Kontaktni odbor za kvalifikaciju, Kontaktni odbor za Eurodac, Kontaktni odbor za prihvrat, Kontaktni odbor za postupke azila, Kontaktna skupina za Direktivu o vraćanju, stručna skupina za ponovni prihvrat, stručna skupina za upravljanje vanjskim granicama, stručna skupina za preseljenje i Europska integracijska mreža, Mehanizam EU-a za pripravnost i upravljanje krizama. Možda će biti potrebno preispitati i prilagoditi poslovničke tih stručnih skupina kako bi se upućivanja u njima odnosila na instrumente pakta (umjesto na stare instrumente).

Komisija će nastojati organizirati usporedne sastanke stručnih skupina Komisije i operativnih mreža agencija kako bi se maksimalno smanjile razlike između pravnog tumačenja i operativne primjene novih mjera (npr. Kontaktni odbor za Dublin i Dablinska mreža) i izbjeglo administrativno opterećenje.

5.2 Praćenje nakon početka primjene pakta

Kad se pakt počne primjenjivati, početak će i aktivnosti praćenja predviđene u okviru relevantnih mehanizama, kao što su mehanizam praćenja koji provodi EUAA ili mehanizam evaluacije i praćenja šengenske pravne stečevine. Zahvaljujući tim aktivnostima praćenja otkrit će se nepravilna ili djelomična primjena pravnog i operativnog okvira kako bi se pravodobno mogle provesti sve potrebne korektivne mjere. Komisija je spremna pokrenuti i odgovarajuće postupke, ako se to smatra potrebnim i opravdanim, uključujući postupke zbog povrede prava kako bi u potpunosti ispunila svoju ulogu čuvarice Ugovora.

EUAA će sredinom 2026. započeti program **praćenja operativne i tehničke primjene** europskog sustava azila. U skladu s Uredbom o EUAA-u svaku državu članicu trebalo bi pratiti barem jednom u pet godina. Agencija može pokrenuti i tematsko praćenje za posebne aspekte. Ako postoji ozbiljna zabrinutost u vezi s funkcioniranjem sustava azila ili prihvata države članice, EUAA na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije pokreće *ad hoc* postupak praćenja.

Mehanizam evaluacije i praćenja šengenske pravne stečevine relevantan je jer će obuhvaćati Uredbu o dubinskim provjerama i Uredbu o postupku vraćanja na granici s obzirom na to da su ti pravni instrumenti pakta dio šengenske pravne stečevine. Svaka država članica evaluirat će se svakih sedam godina. U okviru mehanizma mogu se provoditi i tematske evaluacije i nenajavljeni posjeti. U Uredbi o mehanizmu evaluacije i praćenja šengenske pravne stečevine predviđen je poseban postupak s kraćim rokovima za slučajeve u kojima su utvrđeni ozbiljni nedostaci.

ZAKLJUČAK

Zajednički provedbeni plan operativni je plan na temelju kojeg Komisija predlaže da se zajedno s državama članicama i relevantnim agencijama EU-a nastavi provedba pakta o migracijama i azilu. Plan će biti polazište za naš rad na zajedničkom cilju da do kraja prijelaznog razdoblja, odnosno sredinom 2026. uspostavimo dobro pripremljen sustav. Sljedeći važan korak bit će priprema nacionalnih provedbenih planova država članica do 12. prosinca 2024.

Zahvaljujući našem zajedničkom i koordiniranom angažmanu pakt o migracijama i azilu postat će stvarnost. Države članice mogu računati na Komisiju i agencije EU-a u svakom koraku, među ostalim za pružanje operativne, tehničke i financijske potpore.